AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 425, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 6, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար
Տնօրէն-Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 19 1932
ԶԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 3,50 Ս. Դ.

Ե. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 115 (560)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԽՌՈՎԱՅՈՅԶ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Յանկարծ փոխուեցաւ կացութիւնը Հնդկաստանի մէջ։

Երկու հարիւր յիսուն միլիոնինոց հսկայ երկիր մը այսօր նետուած է ահարկու ազատամարտի մը ովկէանին մէջ։ Վիթխարի, անհաշուելի զանգուածներ կը խլրտին ու կ'եփին եւ կ'սպառնան խորտակել աշխարհակալ Անգլիոյ թագն ու թագաւորութիւնը։ Զինուորական ու վարչական ուժերով, թանքերով ու օդանաւերով խաղաղեցնել մարդկային այդ յորդահոսան և խռովայոյզ ալիքը, դժուար է. օտար լուծը թօթուելու և իր ազատութեան ու անկախութեան տիրանալու տենչը մարել հնդիկ բազմամիլիոն ժողովուրդներու սրտերէն, հնարաւոր չէ։ Ասիոյ և Ափրիկէի յետամնաց և խաւարամիտ զանգուածները սկսած են օրէ օր արթննալ իրենց խոր թմբիրներէն և ճեղքեր բանալ Եւրոպայի կուրծքին վրայ։

Հնդկաստան, համատարած և ծաւալուն աղէտ մը պիտի դառնայ՝ եւ կամ կանուխ և պէտք փոխէ տէրութեանց ներկայ իրաւակարգերն ու սահմանները։

Անգլիոյ Աշխատաւորական դահլիճը երբ ինկաւ և կառավարութիւնը իրեն յետնորդ ընտրեց Պահպանողական կուսակցութիւնը, իսկոյն փոխուեցաւ անգլիական կառավարութեան Հնդկաստանի հանդէպ որդեգրած մեղմ և հաշտարար քաղաքականութիւնը։ Պահպանողականները տկարութիւն համարեցին նախկին դահլիճի կողմէ Հնդկաստանի ընդհանուր կառավարիչին տրուած իրաւասութիւնները, որով ան լիազօրութիւն կը ստանար զինադադար կնքելու և հաշտութիւն գոյացնելու համար Հնդիկներուն և Անգլիոյ միջեւ։ Պահպանողական դահլիճը պարտաւոր էր փոխել իր դիրքն ու կացութիւնը Հնդկաստանի հանդէպ։

Սակայն Կլոր Սեղանի աշխատանքներու միջոցին, նման անակնկալ և յանկարծակի փոփոխութիւն մը թէ՛ վնասակար էր և թէ ալ աւելորդ։ Կարելի էր ի գլուխ հանել այդ ծրագիրը շատ դիւրութեամբ և առանց մեծ խոչընդոտներու և աբեւնի, քանի որ Հնդկաստանի Ազգային Համագումարի անդամներէն ոմանք արդէն հակառակ էին Կանտիին և դժգոհ անոր ճամբորդութեան արդիւնքէն։ Խորամանկ Ալպիոնը նորէն դիմեց իր հին զէնքին, որ իր ունեցած ռազմական ուժերու ամենէն արդիւնաւորն ու զօրաւորն է և որուն մէջ անգերազանցելի ընդունակութիւն ցոյց տուած է մինչեւ. բաժանեա որ տիրես. ահա իր յաղթութեան գաղտնիքը։

Այս անգամ ալ յաջողեցաւ Անգլիան։ Քաղաքական կեանքի մէջ անփորձ և անշնորհք հնդիկներ, երկրորդ Կլոր Սեղանի խորհրդաժողովին շուրջ իրար անցան։ 70 միլիոն մահմետականները, հնդիկ մահարաճաները, նապապները և ուրիշ բազմաթիւ իշխանապետութիւններ միացան անգլիական տեսակէտին։ Միութիւնը քանդուեցաւ և տկարացաւ շարժման թափը։ Անգլիա արդէն յաղթութիւնը ապահոված էր այս անգամ ալ եւ անվախօրէն հրահանգներ կուտար իր փոխարքային, բռնի ուժով ճզմելու համար շարժումը։ Կանտի և միւս լիտրներ ձերբակալուեցան։ Ազգային Համագումարի շէնքը գրաւուեցաւ եւ Անգլիական ուժերը սկսան ասպարէզ կարդալ Հնդկական ազգային պայքարին։

Անգլիական պահպանողական դահլիճի որդեգրած այս յարձակողական բուռն քաղաքականութեամբ նոր պայքար մը կ'ըսկսի Անգլիոյ և Հնդկաստանի միջեւ։ Անգլիան ի հարկէ վստահ է որ պիտի զսպէ այս անգամ ալ այդ շարժումը և Կանտին պիտի կորսնցնէ իր ծրագիրները։ Ամենափոքր կասկած մը անգամ բաւական է խումբերով մարդիկ բանտը լեցնելու կամ աքսորելու։ Փոխարքան իր հայեցողութեան համաձայն կարող է ընել ամէն խստութիւն և կարգադրութիւն։

Սակայն այդ բոլորը կարո՞ղ են կասեցնել վերջնականապէս և տեւականօրէն հնդիկ բազմամիլիոն ժողովուրդի լայն խաւերուն մէջ սկսած զարթօնքի և ազատութեան տենչը։ Բանտն ու աքսորը, գուցէ այսօր զսպեն հաւանական ապստամբութիւն մը, բայց Կանտիի ցանած սերմերը կրնա՞ն բոլորովին արմատախիլ ըլլալ։ Երեսուն կամ հարիւր հազար անգլիացի զինուորներ պիտի յաջողի՞ն այդ եռացող կաթսան խաղաղեցնել երբ ղըրդագին պայթիւններ յառաջ գան։ Ժամանակը և հոգեբանական յեղաշրջումները օր մը մօտաւոր ապագային, պիտի չմիացնե՞ն այսօրուան իրերամերժ և բաժանեալ հնդիկ ցեղախումբերը և այլազան հոսանքները։

Ներկայ պայմաններու մէջ իսկ, երբ ապահովաբար յաղթանակը պիտի տանի Մեծն Բրիտանիան, դարձեալ ծանր հարուած մը կ'ստանայ բրիտանական աշխարհակալութիւնը, որուն թագն ու պսակը կը կազմէ հարուստ Հնդկաստանը։ Քաղաքական անհնազանդութիւնը Անգլիոյ դէմ, որ կը շարունակուի երկար ատենէ ի վեր հնդիկներու մէկ մասին կողմէ, բրիտանական ապրանքներու դէմ սկսած պոյքոթը և տուրք վճարելու մերժումը սարսեցին Անգլիան և քանդեցին անոր տնտեսական հիմքը։

Եւ միայն Հնդկաստանը չէ որ կը խլրտի և կը շարժի. ամենայետամնաց կարծուած ժողովուրդներն ու երկիրներն անգամ այսօր ազատութեան դրօշ բարձրացուցած են և կ'ուզեն իրենց ձեռքով վարել ճակատագիրնին։

Վա՜յ անոնց որ հող և հայրենիք չունին։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԷՋ

Տնտեսական տագնապը անհամեմատօրէն կը զարգանայ բոլոր երկիրներու մէջ ամէն ուղղութեամբ և պիտի շարունակուի ան մինչեւ որ փլուզումը կատարեալ ըլլայ և հետեւաբար թշուառութիւնը հասնի իր ամենավերջին հանգրուանին։ Իսկ անկէ յետոյ կեանքը պիտի սկսի նոր պայմաններով եւ մարդիկ գուցէ աւելի երջանիկ ըլլան եթէ գոյութիւն ունի երջանկութիւն ըսուածը։

Այն կառավարութիւնները որոնք դեռ կը տատամսին վճռական քայլեր առնելու խնայողութիւնները առաւելագոյն չափի հասցնելու, անկասկած աւելի շատ տուժողը անոնց ժողովուրդը պիտի ըլլայ։ Ուռեցուած պիւտճէներ, օդային հարստութիւններ արդէն սկըսած են մէկ օրէն միւսը անհետանալ, տեղ տալով աւելի հաստատուն հարստութիւններուն։

Դրամական տագնապը որքա՞ն կ'ընդարձակուի նոյնքան անհրաժեշտութիւն կը դառնայ խնայողութիւնը։ Բազմաթիւ պետութիւններ կեցուցած են սկսուած հանրային շինութիւնները և մէկ կողմ դրած գործադրելի ծրագիրները, սպասելով աւելի «լաւ» օրերուն։ Երբ քանի մը տարիներէ ի վեր կը խօսուէր զինաթափութեան խնդրի մասին, ուրիշ բան ըսել չէր եթէ ոչ փոխադարձ վստահութեան հիման վրայ զեղչել բանակներու թիւը և կրճատել պատերազմական ծախքերը։

Յիշեցինք ասոնք, ցուցնելու համար որ ամէն կողմ խնայողութեան մասին կը խորհին։ Հանրային կեանքի մէջ, պետական աշխարհի, ճարտարարուեստական եւ առեւտրական ասպարէզներու մէջ խնայողութիւնները այսինքն ծախքերու կրճատումները մեծ թափով առաջ կը տարուին առանց անդրադառնալու հետեւանքներուն, մինչեւ որ վերջ գտնայ ներկայ տագնապը, մինչեւ որ հաւասարակշռուի ելեւմուտքը։

Արդ, այս անորոշ կացութեան առջեւ ի՞նչ պէտք է ընէ իւրաքանչիւր անհատը որ անկախ իր կամքէն կ'ենթարկուի և կամ անխուսափելիօրէն պիտի զգայ տագնապի ազդեցութիւնը, իր ամէնօրեայ աշխատանքի ընթացքին, բանուորէն մինչեւ վաճառականը, մինչեւ համալսարանականը։ Վիէննայի, Պուտափէշտի մէջ թշուառութիւնը այնքան շատցած է որ մասնագէտներ, երկրաչափներ, վկայուած համալսարանականներ թրամվայներու մէջ հասարակ պաշտօնեաներ եղած են։ Անհագին թուով վկայեալ մարդիկ փողոց աւլողներ դարձած են եւ շատեր ալ ամենահասարակ գործեր կատարողներ։

Երբ այդ վիճակը մեր աչքի առջեւ բերենք ստիպուած ենք մենք ալ մեր մասին խորհիլ և մեր կարելին ընել օր առաջ վարժուելու, աւելի ճիշդը կամաւոր ենթարկուելու խնայողական քաղաքականութեան։ Երբ մտածենք թէ տագնապները առաջ կուգան մարդոց ձեռքով ապա ուրեմն պիտի անհետանան դարձեալ մարդոց միջոցաւ։

Չի բաւեր միայն թշուառութեան մասին խօսիլ և յուսահատ վիճակի մէջ սպասել անոր, այլ իւրաքանչիւր մարդ, իւրաքանչիւր երիտասարդ պէտք է ինքն ալ նախապէս մտածէ քանի չէ հասած վտանգը։ Խնայողութիւնը գործադրելի է իւրաքանչիւր անհատի համար, եթէ քիչ մը զօրացնէ կամքը։ Մասնաւորապէս երիտասարդներ չափազանց անխոհեմ կ'ըլլան իրենց ապրելակերպի մէջ, մանաւանդ երբ իրենք են շահողը իրենց ապրուստը։ Անոնք բնաւ ատիթ չեն ունենար անգամ մտածելու թէ այն ընթացքը որու մէջ կը գտնուին, ո՞ւր կարող է տանիլ զիրենք։ Կը ճանչնանք երիտասարդներ, որոնք երբ գրպաննին յիսուն դահեկան քիչ մը հեռու տեղ երթալու համար թաքսի կ'առնեն, երբ հինգ դահեկան ունին հանրակառք կը նստին, երբ բնաւ չունին (եւ շատ անգամ չեն ունենար) ստիպուած, քալելով կ'երթան։ Մինչդեռ, եթէ առաջին անգամ թրամվայով երթար քովը դեռ ինը անգամուայ համար դրամ պիտի ունենար։

Կան անհատներ որոնք այնպէս համոզուած են որ խնայողութիւնը հաւասար է ագահութեան։ Այս կարգի մտածողները չարաչար կը սխալին։ Ագահութիւնը երբեք կապ չունի խնայողութեան հետ։ «Տնտեսագէտը իմաստուն մըն է, շռայլը յանցաւոր մը, իսկ ագահը կրնայ ոճրագործ մը համարուիլ» կ'ըսէ Ուեյթսըն։ Ագահութիւնը մեր համոզումով հիւանդութիւն մըն է և բարեբաղդաբար շատ քիչեր վարակուած են այդ հիւանդութեան։ Ի՞նչ պիտի ըլլար ընկերային հաւաքական կեանքը եթէ երբեք ագահները մեծամասնութիւն կազմէին մարդկային աշխարհի մէջ։ Մինչդեռ, խելացի և գիտակցօրէն խնայող մէկը կրնայ շատ աւելի օգտակար ըլլալ թէ՛ իր ընտանիքին և թէ ալ իր պատկանած հասարակութեան։

Մարդիկ կան որոնք մեծ գումարներ խնայելու մասին մտածելով ամէն օր քիչ շահած գումարը կը ծախսեն և այդ սպասուած ապագայ մեծ շահը կը մնայ օդային և հետեւաբար իրենք ալ կը մնան միշտ սպառողական վիճակի մէջ։ Արդարեւ մեծ գումարներու ծախսերը հազուադէպ են և լաւագոյնը կ'ընէ մարդ երբ իր ուշադրութիւնը դարձնէ փոքրիկ ծախսերը խնայելու։ Օրը հարիւր անգամ առիթներ կ'ունենանք փոքր գումարներ ծախսելու որոնք առանձինն աննշան են, բայց երբ իրիկունը անոնց հաշիւը ընենք և գումարը բազմապատկենք տարուայ 365 օրերով, պիտի տեսնենք որ պատկառելի գումար մը պիտի ներկայացնէ։

Շատ անգամ այնպիսի գումար կը ծախսենք որ երբ ստացուած արդիւնքը բաղդատենք, անմիջապէս կ'ըսենք «պարապ տեղը ծախսած ենք»։ Ուրեմն, ամէն բանէ առաջ մտածենք թէ այն գումարը որ պիտի ծախսենք կ'արժէ՞ դրամ վճարել։ Երբ փոքրիկ կամք ընենք անպէտք ծախսերը կրճատելու, արդէն, գործադրութեան դրած կ'ըլլանք խնայողութեան լաւագոյն գաղտնիքը։ Շատեր կան որոնք պիտի ըսեն թէ իրենք թէ՛ կը շահին թէ՛ կը ծախսեն շռայլօրէն և թէ՛ ալ կ'օգնեն ազգային և բարեգործական նպատակներուն։ Երբ մէկը այդպէս կը մտածէ արդէն դատապարտուած է միջակութեան մէջ մնալու։ Որովհետեւ, եթէ օր մը աշխատանքը պակսի թէ ինքը և թէ ալ իրմէ օգտուողները պիտի տուժեն հաւասարապէս և այս անգամ ինքը բեռ պիտի դառնայ ուրիշին։ Իսկ եթէ աւելորդ ծախսերը խնայէր, ատեն մը պիտի կարողանար աւելի տոկալ նեղ օրերուն։ Անկախ մարդ մը բնականօրէն միշտ առաւել վըստահութիւն կը շահի զինքը շրջապատողներէ և հետզհետէ կ'ընդլայնէ իր գործունէութիւնը և կը զօրացնէ իր անհատական դիրքը։

Անկախաբար ներկայ տնտեսական տագնապներէ, իւրաքանչիւր ընտանիքի հայր, երիտասարդ, կին պէտք է հաշուի առնէ իր նուազագոյն եկամուտը, օրական շահը, օրավարձքը, ամսաթոշակը և ըստ այնմ կատարէ իր ծախսերը։ Այսպէս վարուիլ կը պահանջէ ներկայ կեանքը՝ դժուարութիւններու մէջէն համարձակ և յաղթական դուրս գալու համար։

Գ. ՍԱՋՃԵԱՆ

ԶԷՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
ԶԷՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մեռելոցի գիշերը (Յունվ. 7 Եշ. օր), Մարաշի մէջ մեր շատ մը սիրելիներու կսկիծը իր աչքերովը տեսած և ճերմակ չալիկով փաթթած և հրաշքով ազատուած մեր հերոս հայրենակիցին Համբարձում Աթալարեանի տունն են հաւաքուած բոլոր Զէյթունցիները։

Կարմիր դաշինքն է որ կը կնքուի դարձեալ այս գիշեր ինկողին և քալողին միջեւ, մեր մեռելներուն ձայնն է որ կը լսուի, անոնց եւ վերապրողներու կսականերն են որ կը կարդացուին։

Ամէն հաւատացեալ կը հաղորդուի իր հերոսներուն արիւնով եւ խաւարտչին գիշերուան մէջ արցունքոտ աչքերով կը փնտռէ նշխարները իր սուրբերուն պահելու համար զանոնք իր հոգւոյն պանթէոնին մէջ։

Մեր լուռ արցունքի պրիսմակի մէջէն անգամ մըն ալ կը դիտենք մեր արիւնաներկ անցեալը։

Այս տխրօրէն հանդիսաւոր օրուան մէջ չկայ մեզմէ մէկը որ չըրջապատուած չըլլայ այդ թանկագին ստուերներով։

Կը տեսնենք չորքը ջահակիրներու, մայլ ու աղոտ ջահը իր ձեռքին, մեր պապենական ջահն է այդ, ցեղին միակ մառանգը իր նախորդներէն։

Աշխարհիկ հաճոյքներու ծնունդը, անմահութեան երազներ չունենար, սիրտը չի բաբախեր հայրենիքի սիրով, պարտականութեան գիտակցութիւնը չունենար և երբեք զոհաբերողի սարսուռներ չապրիր։ Ամէն տեղ իր հայրենիքը կը նկատէ և ամէն տեղէ վտարուած մը և նախատուած մը կը մնայ։

Այդ օր ես ալ ինն լացի, որովհետեւ չտեսայ մեր կքած դարաւոր կաղնիներէն շատեր. մեր մաշիկներէն եւ պապիկներէն մէկ երկու հոգի միայն գտայ. ա՜խ, չէ՞ք գիտեր թէ որքա՜ն անուշ էր բոլորովին որբ եւ անտէր մնացած, սեւեր հագած մեր մաշիկին եւ հայրիկին Զէյթունցւոյ Ս. Ծնունդի աւետիսը։

Կ'երգեն ու կուլան։ Մանուկ մը կը ծնի. չկան մեր հազարաւոր մանուկները որ օրը թնդացնէին իրենց անուշիկ ձայներով. խաչը ջուրը կը նետուի գետերէ՞ն հանելու համար արդեօք մեր քոյրերը, հարսերը և մայրերը։ Քոյրեր, դուրպա՞ն ձեր ճիչերուն չէ՞ք տեսներ Քրիստոս կը մկրտուի եւ մեր սիրելիները կիրի ոճախներու մէջ կը վառին։

Աւետի՜ս ձեզ, Զէյթունի կոչնակները կը զարնուին եւ մեր մեռելներուն հսկայ թափորը կ'անցնի։

Աւետի՜ս ձեզ եղբայրներ, մեր գերեզմաններն իսկ կը քանդուին և մոխրակոյտ հայրենիքի մէջ մեր մեռելներուն մազերը կը փետտուին։

Աւետիս ձեզ, մեր վանքերն ու եկեղեցիները աւերի կը վերածուին և բոլոր սրբավայրերը կը պղծուին։

Աւետի՜ս ձեզ Հերովդէսներու ձեռքէն Քրիստոս մանուկը Նահըր կը փախցուի եւ հազարաւոր մանուկներ սուրէ սուրէ կ'անցուին։

Երեսուն մանուկին երկրպագելու կ'երթանք. հոս են մեր մոգերը. փոխան ոսկիի, կնդրուկի եւ զմուռսի Տէ՛ր քեզի ընծայ բերեր են մեր մայրերուն եւ քոյրերուն բզքտուած ստինքները, մեր հայրերուն եւ եղբայրներուն ջախջախուած գանկերը եւ խեղդուած ու այրուած սիրելիներու արիւնլուայ շապիկները։

Գթա՛ Տէր եւ մտիկ ըրէ այդ գիշեր բարձրացած ուխտն ու կոծը քու ջերմեռանդ հաւատացեալներուն։

Հաւատքի ու ոգորումի այդ հարազատ շունչերը պիտի առաջնորդե՞ն Քանանու երկիրը և երբ վաղը, յարութիւն առնես մեր սիրելիներն ալ քեզ հետ յարութիւն պիտի առնե՞ն։ Ե՞րբ պիտի գայ հայուն իսկական Զատիկը։

ՏՐ. Գ. ԳՈՒՏՈՒԿԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ՀԵՐՈՍ ԱՆԴՐԱՆԻԿ
Որուն կեանքը, պատերազմները եւ յուշերը պիտի սկսինք հրատարակել մեր յաջորդ թիւով։

ԻՐԱԿԱՆԱՑԱԾ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Էմիլ Լուտվիկ, գերման անուանի գրագէտը, որ Նափոլէոնի նըման պատմական, ինչպէս նաեւ Կիւյոմ Բ.ի և ուրիշ ժամանակակից մեծ դէմքերու մասին հեղինակած իր վերլուծական գործերով համաշխարհային համբաւ մը շահեցաւ վերջին տարիներս, իր «Յուլիս 1914» գործին մէջ կը վերլուծէ ընդհ. պատերազմի շարժառիթները, պաշտօնական փաստաթուղթերու տուեալներու վրայ։ Գործը արդէն առաւելապէս հաւաքածոյ մըն է կարեւոր փաստաթուղթերու, պաշտօնական արխիւներէ դուրս բերուած։

Այս գրքին մէջ կը հանդիպինք Տօքթ. Արթիւր Պէրնշթայնի կողմէ ստորագրուած յօդուածի մը, որ պիտի երեւար «Պէրլինէր Մօրկընփօսթ»ի 30 Յուլիս 914 թիւին մէջ, եթէ գերման «սանսիւռ»ը արգելք չըլլար անոր հրատարակութեան, «Վերջին Ազդարարութիւն» խորագիրը կրող այս յօդուածը, երեւան ելած է այն ատեն, երբ հինգ տարի յետոյ, պատերազմին պատճառները քննելու միջոցին մտաբերելով գտնուեցաւ, և այս կերպով մոռացութենէ ալ փրկուեցաւ։

Զարմանալի մարգարէական գուշակութիւն մըն է այս յօդուածը, զոր նոյնութեամբ կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն։

«Ո՛չ մէկ կասկած թէ, դէմ առ դէմ պատերազմի կ'ուզեն Նիքոլայեւիչները։ Զինուորական դասը փառքի և համբաւի բուրումը կ'ուզէ հոտոտել օդին մէջ։ Միւս կողմէ, Գերմանիոյ մէջ երբ կը խօսին զինուորականները, ո՛չ մէկ իրաւունք ունին բերան բանալու պատասխանատու դիւանագէտները։ Պէթման, Եակով (նոյն թուականին Գերմանիոյ վարչապետը և արտաքին գործոց նախարարը) կը մնայ մեկուսանալ։ Պէթմանի մասին կարգ մը մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են։ Եթէ շատ առաջ երթայ, չպիտի խնայեն իր կեանքին։ Թէեւ ճիշդ չէ ասիկա, բայց այս րոպէիս ազգային պահանջ մըն է եղեր։ Քանի մը օր յետոյ, ոչ ոք պիտի կրնայ ոչ միայն ճշմարտութիւնը գրել, այլ նոյնիսկ բերան բանալ։

«Վերջին պահուն ճշդենք հետագայ արդիւնքները։ Կը սխալին անոնք որ կը հրահրեն պատերազմը։

1.— Երբեք զինակցութիւն գոյութիւն չունի, սուտ է։ Իտալիա ամէն պարագայի մէջ մեզ հետ չպիտի կռուի. եթէ կռուի, համաձայնականներու կողքին պիտի ըլլայ։

2.— Անգլիա չէզոք չպիտի մընայ. Ֆրանսայի օգնութեան պիտի հասնի։ Նոյնպէս Անգլիա աչք չպիտի գոցէ գերման բանակներու Պելճիքայէ անցքին։ Մինչդեռ 1907էն ի վեր ամբողջ աշխարհի ծանօթ է թէ այս է Գերմանիոյ ռազմական յատակագիծը։

«Երբ Անգլիա մեզ դէմ պատերազմի, ամբողջ անգլիական աշխարհը, որու կարգին Ամերիկա ալ մեզ դէմ պիտի կռուի։ Այս պարագային խիստ հաւանական կը դառնայ որ ամբողջ աշխարհն ալ մեր դէմ ելլէ։ Որովհետեւ Անգլիա որքան ալ չի սիրուի, դարձեալ գրաւած է բոլորին յարգանքը։ Այս կարծիքը դժբախտաբար ճիշդ չէ մեր մասին։

3.— Ճաբոն չպիտի յարձակի Ռուսիոյ. շատ հաւանական է որ մեր վրայ յարձակի։

4.— Սքանտինաւեան դրութիւններ, որոնք մեր «ճըրմէն»եղբայրներն են, իրենց աւելորդ ապրանքները պիտի ծախեն մեզի, բայց ամենեւին մեզի ի նպաստ չպիտի շարժին։

5.— Աւստրիա և Հունգարիա, զինուորական տեսակէտով հազիւ Սերպիոյ և Ռումանիոյ կը հաւասարին։ Եթէ տնտեսապէս խորհինք, գուցէ 3 կամ 5 տարի տոկան, բայց մեզի ո՛չ մէկ բան կըրնան տալ։

6.— Ռուսիոյ մէջ յեղափոխութիւն պիտի ծագի այն պարագային միայն, երբ Ռուսիա պարտուի։

«Մեր դեսպանները կատարելապէս տեղեակ են կացութեան։ Պէթման Հօլվէկն ալ պէտք է գիտակ ըլլայ։ «Բանաւոր ընթացք մը չըլլար», առանց անդրադառնալու իր ծանր պատասխանատուութիւններուն վրայ, յանձնուիլ զինուորներուն ու գերման միութեան կողմնակիցներուն, և կայսրութիւնը մղել երեք և գուցէ հինգ տարի տեւելիք պատերազմի մը։

«Արդեօք յաղթական դուրս պիտի գա՞նք այս պատերազմէն, որուն նմանը աշխարհ չէ տեսած։ Կարելի չէ գիտնալ այս պարագան, բայց և այնպէս, երբոր պատերազմն ալ շահինք, ոչ մէկ օգուտ պիտի քաղենք։ Պատերազմական հատուցում չպիտի առնուի այս համաշխարհային սպանդէն յետոյ։ Որովհետեւ ոչ մէկ երկրի մէջ այս դրամը չպիտի գտնուի։ Գերմանիա ինչպէս որ ոչինչի համար մտած պիտի ըլլայ պատերազմի, նոյնպէս ալ ոչինչի համար պատերազմած պիտի ըլլայ։ Մէկ միլիոն դիակ, 2 միլիոն հաշմանդամ, 500 միլիոն պարտք։ Ահա այս է հաշուեկշիռը այս արագ եւ խանդավառ պատերազմին։ Այս է ըլլալիքը. ու աւելին»։

ՄԻԱՑԵԱԼ՝ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ԱՄԱՆՈՐԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Անցեալ 2ին, կիրակի կէսօրէ յետոյ տեղի ունեցաւ «Միացեալ»ի ամանորի հանդէսը։ Հանդէսը կը բաղկանար երկու մասէ. Մանկապարտէզի և Նախակրթարանի բաժիններէ։

Եղան մենախօսութիւններ, արտասանութիւններ՝ հայերէն և ֆրանսերէն, և հայկական պարեր։ Հայերէն և ֆրանսերէն արտասանող աշակերտներ ունէին սահուն լեզու և յստակ առոգանութիւն մը, ինչ որ ցոյց կուտար թափուած աշխատանքը ու ուսուցչութեան կողմէ։

Ինքնին գնահատանքի արժանի էին Հոգաբարձութիւնն ու Ուսուցչական կազմը, որոնք աշխատանք չէին խնայած, որքան կարելի է պարզ և բովանդակալից դարձնելու հանդէսը։ Ընդհանրապէս նման դպրոցական հանդէսներ ի ցոյց մարդկանց կատարուող ցուցամոլութիւններ են մեր մէջ։ Տեսակ մը անճաշակութիւններ, շլացնելու ժողովուրդը և ապահովելու որոշ նիւթական հասոյթ, ինչ որ դժուար կ'ըլլայ գաղափար կազմել դպրոցի յառաջդիմութեան վրայ։ Պէտք է ըսել որ յիշեալ հանդէսը զերծ էր նման մտահոգութենէ, այլապէս անննայն դիւրութեամբ Հոգաբարձութիւնը կրնար օգտագործել տեղի ունեցող աճուրդը։ Վարժարանի աշակերտներուն մեծադիր խմբանկարը աճուրդի դրուեցաւ և ճիշդ հինգ վայրկեանի մէջ բարձրացաւ (եօթանասուն) 70 սուրիական ոսկիի, որը կարելի էր շատով կրկնապատկել, եթէ երբեք Հոգաբարձութիւնը ուզէր կողոպտել ժողովուրդը։

Հանդէսը իր ամբողջ տեւողութեան ընթացքին հայեցի մթնոլորտ մը ստեղծած էր։ Ներկաները բաժնուեցան գոհ տպաւորութեան ներքեւ։

Հոս կ'արժէ մի քանի խօսքով վեր հանել «Միացեալ»ի արժէքը, և անոր վրայ թափուած աշխատանքը, որուն մասին ոչ միայն միւս գաղութները, այլ Սուրիահայ գաղութը նոյնիսկ քիչ ծանօթութիւն ունի, կամ թիւրիմացութեան մէջ է։

«Միացեալ»ը հիմնուած է միջյարանուանական, զուտ համազգային հողի վրայ և հեռու գծուած, գրոհելիկ հայերէներէ։ Հիմնադիրները մէկ նպատակ միայն ունեցած են՝ առողջ ազգային դաստիարակութիւն տալով հայ մանուկներուն, պատրաստել զանոնք կեանքի պայքարին։ Ըստ այնմ ալ Ծրագիր-Կանոնագիր ունի մշակուած և գործը յառաջ կը տարուի տարուէ տարի աւելի զարգացած։

Վարժարանը ունի Հոգաբարձութենէն զատ իր Խնամակալ Մարմինը։ Ունի «Միացեալ»ի ընկերութիւն մը, 100է աւելի անդամներով.քիչ՝ բայց կանոնաւոր կրթական տուրք վճարող. դրութիւն մը, որ խիստ գնահատելի և օրինակելի է միանգամայն։

Վարժարանը ունի ներկայիս 120 երկսեռ աշակերտներ։ Ունի երկու դասարան Մանկապարտէզի բաժին և երեք դասարան Նախակրթարանի բաժին մը։

Լուռ ու մունջ աշխատանք մըն է, որ կը տարուի, և ոչ թէ այսու այն կողմ բամբասանք կը կատարուի և հակասութիւն կը սերմանուի ժողովուրդին մէջ։

12 | 1 | 32 Թ. Ղ. ԹԱԿԻՑ
Դամասկոս

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՊՍԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՅՈՅՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ա.— Արենակցութիւնը այն կապն է որ ծննդեամբ կը միացնէ երկու կամ բազում անձեր. արենակցութենէ բխած ազգականութիւնը երկու գծի կը բաժնուի, ուղիղ և կողմնակի գիծ։ Թէ՛ անմիջաբար և թէ ընդմիջաբար մէկզմէկէ սերած անձեր ուղիղ գծով ազգական են, ինչպէս պապ եւ հաւ և հայր և որդի, և թոռ ու թոռնորդի եւայլն։ Ուղիղ գիծը կրնայ ելլել դէպի վեր, դէպի նախազարմը. այսպէս որդի և հայր և հաւ և պապ, կրնայ նաև իջնել դէպի յետագարմ. այսպէս հայր և որդի և թոռնորդի։ Երբ երկու անձեր, առանց անմիջաբար կամ ընդմիջաբար իրարմէ ծնած ըլլան, սերած կը համարուին միևնոյն անձէն և ազգական կ'ըլլան կողմնական գիծերով, ինչպէս՝ եղբայրներ և քոյրեր, եղբօրորդիներ եւ քեռորդիներ եւայլն։ Կողմնական գիծով ազգականութիւնն ալ կրնայ երկու տեսակ ըլլալ. հաւասար կողմնական գիծով, ինչպէս եղբայր և քոյր, կամ երկու եղբօրորդի, կամ եղբօրորդի եւ քեռորդի եւայլն, ուր մէկը ծնունդով որքան որ հեռու է արմատ ծնողէն, միւսն ալ նոյնքան հեռու է, ո՛չ աւելի ոչ պակաս։ Երկրորդն է անհաւասար կողմնական գիծը, զոր օրինակ մօրեղբայր եւ քերորդի. մօրեղբայրը արմատ ծնողէն հեռու է մէկ ծնունդով, քեռորդին երկու ծնունդով, ուստի երկուքն ալ իրարու ազգական են անհաւասար կողմնական գծով։

Ազգականութիւնը կը բաժնուի դարձեալ պարզ, բարդ և բազմապատիկ մասերու։ Պարզ է, երբ քանի մը անձեր միայն պատճառաւ մը իրարու հետ ազգական են. բարդ կամ բազմապատիկ է, նախ երբ զաւակ ունեցող անձինք իրարու ազգական ըլլան և երկրորդ երբ հաւասարապէս ազգականութիւն ունենան երրորդի մը հետ։ Իւրաքանչիւր աստիճանի ազգականաց մասնաւոր անուններ յատկացուած են, որոնցմով կը յայտնուի ծննդոց հեռաւորութիւնը։ Եղբայրները կրնան համահարզ ըլլալ, երբ նոյն հօրմէ և նոյն մօրմէ ծնած են. կրնան ըլլալ նաև այլահարզ՝ երբ տարբեր մօրմէ և նոյն հօրմէ են (համահայր) կամ տարբեր հօրմէ եւ նոյն մօրմէ են։ Գիտնալու համար թէ երկու արենակից անձերու ազգականութեան աստիճանը որն է, պէտք է ծնունդները հաշուել, մինչև որ երկուքին արմատ ծնողը գտնուի. բայց այդ ծնողքին ծնունդը հաշուի չ'առնուիր։ Զոր օրինակ եթէ ուզուի գիտնալ թէ մէկու մը և իր հօրեղբօրորդւոյն մէջ քանի աստիճան կայ, կը հաշուուի այսպէս.— այդ մէկը, իր հայրը, արմատ ծնողը. հօրեղբօրորդին և հօրեղբայրը։ Արմատ ծնողը հաշուի չ'առնուելով, ազգականական չորս գիծ կ'ըլլայ, ուրեմն չորս ծնունդ և հետևաբար չորս աստիճան կայ։ Հաշուոյ եղանակը նոյնն է թէ՛ արուի և թէ էգի համար։

Յունաց մէջ մերձաւոր ազգականաց ամուսնութիւնը վաղուց ի վեր արգիլուած է, բարոյական եւ ֆիզիքական պատճառներով։ Ուղղագիծ ազգականաց մէջ ամուսնութիւնը բացարձակապէս արգիլուած է։ Կողմնագիծ ազգականաց միջեւ հեթանոսական շրջանին, մինչեւ երկրորդ աստիճանը միայն արգելք էր ամուսնութեան. այսինքն թէ՛ համահարզ և թէ այլահարզ եղբայր և քոյրերու արգիլուած էր ամուսնանալ։ Սակայն, եկեղեցին, Քրիստոնէութեան պահպանման համաձայն, ժամանակին օրէնսդրութեամբ, բարեկարգեց և ազնուացուց ամուսնութիւնը՝ ուղղագիծ ազգականաց արգելք դնելով ամուսնանալ մինչև վեցերորդ աստիճան։ Յետին ժամանակներու մէջ (1043-1059) մինչև եօթներորդ աստիճանը արգիլեալ հռչակուեցաւ, թէև այս աստիճանի ազգականաց ամուսնութիւնք, կատարուելէն վերջ, անվաւեր չեն համարուիր։

Բ.— Խնամութիւն.— Հռոմէական իրաւանց համաձայն, խնամութիւնը այն առնչութիւնն է զոր ունին ամուսնոց մէկուն ազգականները, միւս ամուսնոյն հետ, բայց Բիւզանդական օրինաց համաձայն խնամութեան առնչութիւնը կը տարածուի ամուսնոց թէ՛ մէկուն և թէ միւսին ազգականաց վրայ։ Ըստ ուղիղ գիծի, խնամութիւնն է ամուսիններէն մէկուն առնչութիւնը միւսին յետագարմ ու նախազարմ ազգականաց հետ. ըստ կողմնական գիծի, խնամութիւնը ամուսիններէն մէկուն առնչութիւնն է, միւսին կողմնակից ազգականաց հետ։ Խնամութիւնը իր նշանակութիւնը ունի միայն օրինաւոր ամուսնութեանց մէջ. ապօրէն եւ անվաւեր ամուսնութիւնք խնամութիւն չեն ստեղծեր ըստ օրինի։ Օրինաւոր ամուսնութեան մը լուծմամբ, կամ ամուսիններու բաժանմամբ, կամ անոնցմէ մէկուն կամ երկուքին եւս մահուամբ, խնամութիւնը չի ջնջուիր։ Խնամութեան այլ եւ այլ աստիճանք մասնաւոր անուններ ունին, այսպէս՝ տագր, տալ, քենի, աներորդի երկրորդ աստիճանի ազգական են՝ թէ՛ հարսին և թէ փեսին նկատմամբ, որովհետեւ երկուքն ալ եղբայր եւ քոյր կը համարուին, ինչպէս որ հարսն ու փեսան սովորաբար կը կոչեն զանոնք. նոյնպէս իր կեսրայրը՝ հայր և կեսուրը՝ մայր կ'անուանէ, փեսան ալ նոյն կերպով կ'անուանէ հարսին ազգականները։

Ամուսիններէն մէկուն ազգականները խնամի են միւս ամուսնոյն ազգականներուն ու այս ազգականութեան աստիճանները կ'որոշուին հետեւեալ կերպով. կեսրայրն ու կեսուրը հարսին հետ, աներն ու զոքանչը փեսային հետ առաջին աստիճանով խնամիական ազգականութիւն ունին։ Հօրուն և մօրուն իրենց խորթ աղջկանց եւ տղոց հետ նոյնպէս առաջին աստիճանի խնամիական ազգականութիւն ունին։ Եղբայր և քոյր իրենց քոյր և եղբօր ամուսնոց հետ երկրորդ, իսկ անոնց քոյրերուն և եղբայրներուն հետ չորրորդ աստիճանի խնամական ազգականութիւն ունին։

Յոյն եկեղեցւոյ այժմեան ընդունած օրէնքը Բիւզանդականն է՝ որուն համեմատ խնամական ազգականութեան կողմնակի գծին մէջ մինչև հինգերորդ աստիճան ամուսնութիւնը արգիլուած է. վեցերորդն ու եօթներորդը եւ կ'արգիլուին՝ եթէ ազգականութեան յորջորջմանց շփոթութիւն ծագի, եւ այս կը պատահի զոր օրինակ՝ երբ հօրեղբայր մը կ'ուզէ ամուսնանալ եղբօրորդւոյն կնոջ քրոջը կամ կը նոյն եղբօրը աղջկան հետ. եղբօրորդին այն ատեն քեռի կ'ըլլայ իր հօրեղբօրը։ Եղբօրորդի փեսան և իր կին հարսը կը միանան մէկ ճիւղի վրայ։

Հալէպ ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԵՊՍԿ.
(25) (Շար.)

1932ԻՆ
ՆՈՐ ԸՆԴՀ. ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ
ԶՕՐ. ԼՈՒՏԷՆՏՈՐՖԻ ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Աշխարհի ամէն կողմ մեծ ազդեցութիւն յառաջ բերած է գերման վարչապետին այն յայտարարութիւնը թէ այլեւս Գերմանիա անկարող է պարտքերը վճարելու։ Ֆրանսայի մէջ խոր տպաւորութիւն գործած է այս և Ֆրանս. թերթերը կը պահանջեն իսկոյն շարժման անցնիլ և հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել։ Ծայրայեղ թերթերը նոյնիսկ կը պահանջեն որ ֆրանսական կրկին գրաւէ Ռուրը։ Ուրիշ թերթեր աւելի վերապահ կը շարժին և կը յուսան որ Գերմանիա պիտի չհղէ աշխարհը՝ նոր պատերազմի մը։

Եւրոպայի կարգ մը շրջանակներու մէջ ալ կը խօսուի պատերազմի հաւանականութեան մասին։ Զօր. Լուտէնտորֆ մէկն է պատերազմական գանողներէն։ Զօրավարը նոյնիսկ ստոյգ կը նկատէ պատերազմը և կ'ըսէ. «1912ին գուշակած էի թէ 1914ին պիտի ծագի ընդհ. պատերազմը։ Հիմա ալ ստոյգ կը նկատեմ նոր պատերազմի մը ծագումը։ Այս պատերազմը տեղի պիտի ունենայ 1932ին։ Կարելի չէ խուսափիլ անկէ։ Նոր պատերազմի մէջ երեք խմբակ պիտի գտնուի.— 1) Ֆրանսա, Պելճիքա և Փոքր Համաձայնութիւն, 2) Իտալիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Պուլկարիա, Յունաստան և հաւանաբար Անգլիա, 3) Ռուսիա և Թիւրքիա։ Աւելի շատ հաւանական է որ Թիւրքիա և Ռուսիա չմտնեն իսկոյն և սպասողական դիրք բռնեն։

Յայտնի չէ թէ գերման զօրավարը ինչի՞ վրայ կը յենու այս ենթադրութիւնները ընելու համար։ Միւս կողմէ, Թրօցքի ալ կարգ մը թերթերու ղրկած իր նամակին մէջ կ'ըսէ թէ 1932ին շատ կարեւոր դէպքեր պիտի պատահին Եւրոպայի մէջ, և ամէն ինչ կախեալ է Գերմանիայէն։ Ըստ Թրօցքիի, եթէ Գերմանիոյ մէջ Ֆաշիսթները կառավարութեան գլուխ գան, անխուսափելի պիտի ըլլայ պատերազմը։

ՆՈՒԷՐ ՄԱՄԸԼԹԷՅՆԻՆ

Գ. Գառնիկ Սեֆերեան 100 ս.դ.՝ կը նուիրէ Մամըլթէյնի փոխանցու- ցոցին։
Սեանալ խմբագրութիւնս:

ԱՀՐԱՐ Ի ՊՐՊՏՈՒՄՆԵՐԸ
ՍՕՆԻԱ ՔՕԹՉԷՐ
ԻՆՉՈՒ ՄԵԼԱՄԱՂՁՈՏ ԷՐ

«Էլ Ահրամ» օրաթերթը շարունակելով իր պրպտումները Սոնիայի մասին, իր երեկուան թիւով կը գրէ.—

Սօնիան ճանչցողներուն բոլորն ալ հաստատեցին թէ՝ ան զօրավար Քութէբֆը սպաննող ոճրագործն էր։

Սօնիա Քօթչէր, Մատամ Գ...ի Բանսիօնը չի մտած, հիւր եղած էր Բանսիոն Մատլէնի մէջ։ Դիմեցինք Մատլէնի և հարցուցինք Սօնիայի մասին։ Մատլէն սկսաւ պատմել.

— Այս աղջիկը շատ անվստահելի էր և խենթի մը երեւոյթը ունէր։ Անկողնէն ելնելուն պէս իսկոյն շուկայ կերթար, առանց հագուելու վայելուչ կերպով և չսանտրելու իր մազերն ու դէմքը։ Ամիս մը միայն իմ քով և այդ ժամանակամիջոցին ոչ ոք ընդունեց իր քով. միշտ առանձնութիւնը կը սիրէր և նամակներ կը գրէր։ Օղի երբեք չէր խմեր և ոչ ալ շամբանիա կը գործածէր իմ քով գտնուած միջոցին։

Մատամ Գ...ի և Մատլէնի տուած տեղեկութիւնները բոլորովին իրարու հակասական են։ Բայց այդ տարբերութիւնը կը բացատրուի անով որ, Սօնիան առաջին ամիսներու ընթացքին, երբ դեռ նոր եկած էր Փարիզէն և ոճրի յիշատակները թարմ էին, տեսակ մը մելամաղձոտութիւն ունեցած է։

Այդ մելամաղձոտութեան ուրիշ պատճառ մըն ալ կը հասկցուի կատարուած քննութիւններէն։ Սօնիա Պէյրութ գալէն ամիս մը վերջ, Եգիպտական հիւպատոսին դիմած է Եգիպտոս երթալու համար, բայց մերժուած։ Վերջը անգլիական հիւպատոսին դիմած է և նորէն մերժուած։ Երկու ամիսէն աւելի Պէյրութ չէր կրնար մնալ, որովհետեւ մի միայն երկու ամսուան համար արտօնութիւն ունէր։ Ստիպուած պէտք է վերադառնար Ֆրանսա. և ահա այդ վերադարձն էր որ այնքան կը յուզէր և մելամաղձոտ կը դարձնէր Սօնիան։

Եգիպտոս բարեկամ մը ունէր Սօնիան Ճօրճ Իսկէնտէր Շամի անունով. անոր գրած էր որ ճար մը գտնէ իր Եգիպտոս ընդունուելուն համար, սակայն հնարաւոր չէր եղած։

«Ահրամ»ի խմբագիրը կը յայտնէ որ պոլշեւիկները շատ կարեւորութիւն կուտան Սօնիայի մասին գրուած յօդուածներուն և անկէ միշտ քանի մը օրինակ կը ղրկեն Մոսկուա։ Յուսուֆ Շէմալի, տեղացի յայտնի համայնավար մը այսպէս յայտարարած է «Ահրամ»ի խմբագիրին։

ԲԱՐՁՐԱՀԱՍԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆՏԱՆԻՔԸ

Միացեալ Նահանգներու Պրէմօն նահանգի Քէյմպրիճ քաղաքին մէջ բնակող Պօկ ընտանիքը, աշխարհի ամենէն բարձրահասակ ընտանիքն է։ Հայրը ունի 2.02 մեթր հասակ, իսկ անոր 7 զաւակներէն ամենէն կրտսերը 2.01 մեթր։ Եթէ ութը Պօկերը լարախաղացներ եղած ըլլային և կարենային մէկը միւսին գլխուն վրայ կենալ, պիտի գոյացնէին 18 մեթր երկարութեամբ սիւն մը։ Ասոնց մէջ ամենէն բարձրն է անդրանիկ զաւակը, որ ունի 2.14 մեթր հասակ...

Դաշնագիրներու սնանկութիւնը

ՖՐԱՆՍ. ՄԱՄՈՒԼԸ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԿԸ ԹԵԼԱԴՐԷ

ՓԱՐԻԶ.— «Ժուռնալ», խօսելով Պալի Հատուցումներու Միջազգային Դրամատան որոշման մասին, կը գրէ թէ դրամատան խորհուրդը անհրաժեշտ նկատեց ազդարարութիւն մը ընելու Գերմանիոյ։

Ֆրանսա յստակօրէն գիտել տուաւ որ Գերմանիոյ տրուած վարկերը առժամանակեայ են և չպիտի շարունակուին, եթէ Գերմանիա յամառի հատուցումները չվճարել։ Ասկէ աւելի յստակ պատասխան չի կրնար ըլլալ Պրիւնինկի յայտարարութեան դէմ։

«Էքօ»ն կը գրէ թէ այս որոշումը շատ բնական է։ Պրիւնինկ սկզբունքով յայտնեց որ ստորագրուած յանձնառութիւնները այլեւս գոյութիւն չունին։

Այս պայմաններուն մէջ այլեւս ոչ մէկ վարկ: Էռիոյի օրկանը «Էռ Նուվէլ» կը գրէ թէ այս խնդիրը լուծելու միակ միջոցն է Միացեալ Նահանգներու դիմել և անոր հարցնել թէ, Քօնկրէին վաւերացումէն վերջ, տրամադի՞ր է մեր պարտքերը ջնջել, եթէ մենք ջնջենք Գերմանիոյ պարտքերը։

Իսկ «Փըթի Փարիզիէն»ի մէջ, նախկին վարչապետներէն Ժօրժ Լէյկ գաւ կը յայտնէ որ դաշնագիրները այլեւ ոեւէ ձեւով հրաշխաւորութիւն չեն ընծայեր։ Լօքարնոյի ուխտը անկատար է։ Քէլլօկի ուխտը մեծ յոյս ներշնչեց, սակայն գործնական օգուտ չունի։ Մ. Նահանգները Մընրոյի վարդապետութեան են ապաստանած, կը յայտնեն թէ ալ չեն ուզեր Ազգ. Դաշնակցութեան մտնել զինաթափութեան խնդիրին մէջ։ Ֆրանսա խաղաղասէր է ջերմապէս, սակայն իր բոլոր ծրագիրները մերժուեցան։ Այսօր Ֆրանսա ստիպուած է իր դիրքը ճշդելու։ Պէտք է գիտնալ թէ պետութիւնները միջազգային ապահովութիւնը պիտի կազմակերպեն ազգերու միջոցներով թէ ոչ զգացումներէ տարուած։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Յունուար.— Հնդկաստանի Նախարար Սըր Սամուէլ Հօր յայտարարեց թէ Փոխարքայի կողմէ ձեռք առնուած միջոցները մեծ յաջողութիւն մը ունեցան ծայրայեղ ազգայնական խմբակցութիւններու բնաջնջման գործին մէջ, որոնք խռովութեան մարմիններ եղած էին պարզապէս։

Գերման մամուլը կը շարունակէ Իր յարձակումը Ֆրանսայի դէմ

ՓԱՐԻԶ.— Ամբողջ գերման մամուլը, անդրադառնալով Պրիւնինկի յայտարարութիւններուն, կը գրէ Ֆրանսայի յուզումը անարդար է, որովհետեւ վարչապետ անգլ. դեսպանին խօսելէ առաջ, անձնական տեղեկութիւն տուած էր Ֆրանսական դեսպանին։

Ասկէ կը հետեւցնեն թէ դեսպանը անճիշդ տեղեկութիւններ տուած է իր կառավարութեան։ Դեսպան Ֆ. Ֆրանսուա Փօնսէի կը մեղադրուի նաեւ անով որ, լուրեր տուած է Պրիւնինկ Հիթլէր կարծեցեալ տեսակցութեան մը մասին։

Ժողափական օրգանները տարօրինակ կը գտնեն գերման մամուլին այս հրատարակութիւնները: Մնաց որ հակառակ չէ Լօզանի մէջ Գերմանիոյ բռնելիք դիրքը: Կարեւորը այն յայտարարութիւնն է, զոր Պրիւնինկ բրաւ Վօլֆ գործակալութեան իր բռնելիք դիրքին մասին: Այս կէտը միայն Ֆրանսական կառավարութիւնը նկատի պիտի առնէ: Արդէն իսկ վարչապետ Լավալ անընդունելի կը գտնէ գերման ղեկավարներուն այս ընթացքը։ Հետեւաբար գերման մամուլին յարձակումը աւելի կը ծանրացնէ մթնոլորտը եւ կը բարդացնէ Փարիզի կառավարութեան գործը։

ԿԱՆԽԱՀԱՍ ՏԵՍԻԼՔ

Աւստրիական թերթերը կը գրեն թէ, Վիեննաբնակ Հանս Մարշլ վերջերս, ըստ սովորութեան գիշեր կաշխատէր իր աշխատասենեակին մէջ։ Յանկարծ ելեքտրական լամբը կը մարի. Կարծելով որ ելեքտրական գործիքներու խանգարում եղած է, Մարշլ կ'ուզէ ելլել տեղէն և հեռաձայնի կանչել քաղաքապետութեան ելեքտրագէտը։ Սակայն, ով զարմանք, կը տեսնէ որ չի կրնար շարժիլ տեղէն, կարծես, ոտքերը գետնին գամուած ըլլային։ Կ'ուզէ օգնութիւն կանչել, սակայն ոչ մէկ ձայն կ'ելլէ բերնէն։ Առանձին ըլլալով սենեակին մէջ, Հանս Մարշլը որեւէ բան չի կրնար ընել և կը սպասէ աւելի յստակ պարագաներու։ Անմիջապէս, կը տեսնէ, որ սենեակին պատը կը սկսի լուսաւորուիլ և իր առջև պատկերանալ կատարոտ տեսիլք մը։ Կարծես պատը կը բացուի և հոն, Մարշլ կը տեսնէ իր բարեկամը՝ Րէկլէրը. գործողութեան սեղանի մը վրայ։ Բժիշկը և գթութեան քոյրը, որոնք կը գտնուին անոր մօտ, մտածկոտ կը շարժէին իրենց գլուխները։ Միևնոյն ժամանակ Մարշլ կը լսէ յուղարկաւորութեան մէկ տխուր եղանակը ձայնագրի մը վրայ։ Քիչ յետոյ տեսիլքը կ'անհետանայ։

Յաջորդ օրը առաւօտուն, Մարշլ կ'երթայ իր բարեկամին՝ Րէկլէրի տունը, ուր ծառաները, արտասուալից աչքերով կը դիմաւորեն զայն։ Մարշլ, անմիջապէս կը հասկնայ, որ տեսիլքը պատկերացուցած էր ցաւալի իրականութիւն մը։

Հիւանդանոցին մէջ կը յայտնեն Մարշլին, որ բարեկամը յանկարծակի կերպով կը հիւանդանայ և հարկ կ'ըլլայ գործողութիւն մը կատարել անոր վրայ, ինչ որ տեղի կ'ունենայ այն ինչ ժամուն, (ճիշդ այն ատեն՝ երբ Մարշլի աչքերուն առջեւ երեւցած էր տեսիլքը)։

Մարշլ հետեւեալ կերպով կը բացատրէ պատահարը.— Րէկլէրի հոգին ներկայացած է իր հաւատարիմ բարեկամին, այն պահուն երբ կը բաժնուէր կեանքէն — իր մարմնէն։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱԶԴԱԿ»Ի ԹԻՒ 75

ՆԱԶԸՄ ՓԱՇԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

ՄԻՆԱՍԻ ԵՒ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԲՈՒՌՆ ԲԱԽՈՒՄԸ

ՄԻՆԱՍ ԵՒ ԻՐ 150 ՉԷԹԷՆԵՐԸ ԿԸ ՋԱՐԴՈՒԻՆ

ՀՆՉԱԿ, ԴՐՕՇԱԿ, ԴԱՇՆԱԿ ՄԻԱՑԱԾ

Մինաս իր բանակատեղին հաստատած էր Թէրմէ գաւառին մէջ Գուրջունիւլու Տէրէի անտառը։ Ես բանակատեղի խօսքը կը գործածեմ, բայց այն ատեն պաշտօնական թղթակցութեանց մէջ ապաստանած է կըսուէր։ Մինչդեռ ապաստանիլ չէր, մարդը ասպարէզ կը կարդար մեզի և իրականին մէջ անտառը չափազանց ընդարձակ ըլլալով պայքարումը բանակ մը զինուորի կարօտ էր։

Այդ օրերուն, սակայն, պալատի կարգ մը աւելորդ և անպէտ ծախքերուն պատճառաւ, պետական պաշտօնեաներն անգամ հազար տեսակ դժուարութիւններով և փորձանքներով հազիւ քանի մը ամիսը անգամ մը կրնային իրենց ամսականները ստանալ։ Զինուորները կէս անօթի կէս կուշտ էին և բոլորովին մերկ։

Զինուորի զօրակոչի ենթարկուիլը և մէկ կողմէն միւսը փոխադրութիւնը մեծ ծախքերու կարօտ էր, որմէ դժբաղդաբար զրկուած էր Օսմ. կայսրութիւնը։

ՄԻՆԱՍ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐ ԿԸ ԿԱՐԴԱՐ

Մինաս այլեւս ասպարէզ և մարտահրաւէր կը կարդար, գիւղերը ուզածին պէս կը կոխեր, դրամ կը հաւաքէր, և յեղափոխական քօմիթէի ամբողջութիւնը ամէն օր նոր ֆէտաիներով կը զօրացնէր։

Օր մը Լատիքի և Չարշամպայի միջև գտնուող տարածութեան մէջ, պահակ պտտող 20 հոգինոց ժանտարմայի ուժ մը Մինասի հրամանատարութեան տակ գտնուող 150 հոգինոց չէթէախումբի մը կողմէ յարձակման ենթարկուեցաւ։ Ձիաւոր ժանտարմաներու ղեկավարն էր քաջ սպայ մը և Վէյի ազա անունով ծանօթ հերոս չավուշ մը։ Պատահականութիւնը մեր ձիաւորներուն յաջողութիւն տուաւ։ Ժանտարմաները բնութեան կողմէ անառիկ դիրք կազմող բլուր մը գրաւեցին։ Մինասը իր չէթէներով մնաց բացօդեայ դաշտին վրայ. այս ժանտարմաներու խումբը շատոնց իվեր չէթէներու հետապնդման յատկացուած, լաւ նշանառու և զինուած ուժ մըն էր։

ՄԻՆԱՍ ՓԱԽՈՒՍՏԻ ԿԸ ԴԻՄԷ

Ժանտարմաները և Մինասի չէթէներուն միջև կ'սկսի բախումը։ Դեռ առաջին կրակին իսկ, Մինասի չէթէներէն 88 հոգի կ'սպաննուին և մնացածներն ալ փախուստի կը դիմեն։ Բայց փախչելու ատեն անոնք միւս կողմէ աւելի ուժեղ ձիաւոր զինուորներու խումբի մը հանդիպեցան և մնացին երկու հուրի մէջտեղ։ Մինաս տեսնելով որ փախուստի ճամբայ չէ մնացած, չի կրնալով իր պատուին ալ յանձնուիլը, շարունակեց կռիւը։ Ի վերջոյ մէկ հատ իսկ ողջ չի մնալու պայմանաւ բոլորն ալ ջարդուեցան։ Պատահական եղող այս յաջողութիւնը և ժանտարմաներու հերոսական կռիւն էր որ ապահովեց արեւելեան գաւառներու մէջ պատրաստուող գործօն ապստամբութեան մը մարիլը։

ՄԸՍԸՐԵԱՆ ՄԻՍԱԿ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Սամսոն գտնուող քօմիթէաճը Մըսըրեան Միսակ Թէպէ աւելի առաջ ձերբակալուած էր և քննութեան ներքև առնուած, բայց ան, Պոլսոյ մէջ պատահելիք ապստամբութեան ե՞րբ և ի՞նչպէս տեղի ունենալուն մասին բառ մ'իսկ չէր յայտներ։ Մինասի տան մէջ կատարուած խուզարկութեան միջոցին գտնուած էին բազմաթիւ փաստակար և գաղտնի թուղթեր, որոնց մէջ կը գտնուէին բուն իսկ Պատրիարք Իզմիրլեանի ստորագրութիւնը կրող շատ մը նամակներ և Հնչակ, Դրօշակ և Դաշնակ քօմիթէներու կեդրոններէն և պետերէն հասած հրահանգներ և գրութիւններ։ Անոնց բոլորին մէջ ալ կը յայտնուէր որ այս անգամ Պոլսոյ մէջ պատահելիք ապստամբութիւնը վերջ պիտի տայ Օսմ. կայսրութեան գոյութեան և հայ ժողովուրդի ճակատագիրը պիտի որոշէ։ Ապստամբութեան ի՞նչ ձեւով տեղի ունենալը չէր ըսուէր, բայց այս անգամ ֆէտաիներուն ամբողջովին գլխարկ հագնիլը և իրենք զիրենք օտար ցուցնելը կը հրահանգուէր։

ՀԱՅ ՔՕՄԻԹԷՆԵՐԸ ԿԸ ՄԻԱՆԱՆ

Մինչև հիմայ թէ Պոլսոյ մէջ և թէ ալ գաւառներու մէջ ձեռք անցուած նամակներէն և հայ քօմիթէաճներու յայտարարութիւններէն յայտնի կըլլար որ, երրորդ անգամ ըլլալով քօմիթէն Պոլսոյ մէջ արիւն պիտի հոսեցնէր։ Օտար կառավարութեան մը քաղաքականութենէն ուժ առած ըլլալը անկասկած եղող քօմիթէի պետերը, Լօնտոնի մէջ իրենց գումարած մէկ ժողովին մէջ, բոլոր հոսանքները միացուցած էին։ Այսինքն Հնչակ, Դրօշակ և Դաշնակ քօմիթէները միանալով, ամենէն ազդեցիկ և գործունեայ մարդիկը, գործադիր մարմինի անդամները և իրենց բոլոր ֆէտաիները հաւաքած էին Պոլիս։

Պոլսոյ մէջ զօրաւոր խառնակութիւն մը հանելուն, ինձ պէս, Մապէյնն ալ, Բարձրագոյն Դուռն ալ վստահ էին և համոզուած։ Միայն թէ քօմիթէներուն ի՞նչ տեսակ կարգադրութիւններ ընելը, ապստամբական շարժումը ե՞րբ ընելը, ուրկէ և ի՞նչպէ՞ս սկսիլը չէին գիտեր։ Մեր ընելիք գործը, ոստիկանական միջոցները ձեռք առած ըլլալու համար շրջուն պահակներուն թիւը աւելցնել, կասկածելի թաղերը գիշեր ցերեկ հսկողութեան տակ պահել էր։

1312ի Օգոստոսի 14րդ չորեքշաբթի առտուն պաշտօնատունէն ելած միջոցիս, Պէյ Օղլուի Տօլապտէրէ կոչուած տեղւոյն վրայ, արապաճը Յակոբ անուն հայու մը, այդ կողմերը շրջող ոստիկանի մը վրայ ռումբ նետելը և այդ միջոցին հոն գտնուող մսագործ Նիքօի վիրաւորուիլը իմացուցին։

Պահակախումբը, ձեռքին մէջ երկու ռումբեր բռնած փախչիլ փորձող Յակոբը ձերբակալած և Պէյ Օղլուի Միւթէսարրըֆութեան յանձնած էին։ Յակոբը հարցաքննուեցաւ: Ան խոստովանեցաւ թէ ինք քօմիթէի անդամ է և եթէ առիթ գտնէր միւս ռումբերն ալ պիտի նետէր։ Վերջը աւելցուց ան.

«Այսօր ձեր իշխանութիւնն ալ, Ձեր թագն ալ վերջ պիտի գտնեն. եթէ կուզէք զիս հիմայ կախեցէք, ուզէք ողջ ողջ այրեցէք, բերնէս ուրիշ խօսք չէք կրնար առնել»։

ԳԻՆՈՎ ՀԱՅԸ

Կէսօրէ առաջ, Սամաթիոյ Պօսթըպաշութեան կողմէ գինով հայ մը բերուեցաւ։ Այս մարդը մօտ 30 տարեկան, վրան գլուխը մաքուր, Զաքըր քէյֆ ըսուելու չափ գլուխը արդուկած Վարդան անուն մէկն էր։

(Շար.)

ՍԻՒՐԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՊՊԱՍ ՀԻԼՄԻ ՓԱՇԱ

Նախկին Խտիվը այս խնդրոյն մասին
Ուշագրաւ յայտարարութիւններ ըրած է

Նախկին Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշա հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է «Միլլիյէթ»ի խմբագիրներէն միոյն.

— Իմ մերթ ընդ մերթ Պոլիս գալս եւ Էնկիւրի երթալս շատ բնական բան մըն է։ Ասոր մէջ ոչ մէկ արտասովոր բան կայ։ Եթէ Երուսաղէմի քոնկրէն չըլլար, արեւելեան Յորդանան պիտի մեկնէի աւելի կանուխէն։ Հոն երթալու համար սպասեցի քոնկրէին ցրուելուն։ Որովհետեւ չէի ուզեր այդ աղմուկներուն մէջ գտնուիլ։ Ձեր գիտցածին համաձայն քոնկրէն ծեծով վերջացաւ եւ այդ արդիւնքն ալ յայտնի էր արդէն։ Չպատրաստուած գումարուող քոնկրէ մը տարբեր արդիւնք չէր կրնար ունենալ։

Ըսածիս պէս, քոնկրէն ցրուելէ ետք, նախընտրեցի Արեւելեան Յորդանան երթալ։ 1098ին ուխտի համար Հիճազ գացած ատենս, Արեւելեան Յորդանանի էմիր Ապտուլլահը ճանչցայ հօրը քով եւ այն ատենէն ի վեր մեր միջեւ բարեկամութիւն հաստատուեցաւ։ Արեւելեան Յորդանան այցելութիւնս ալ այս բարեկամութեան հետեւանքն է։

Յորդանան գացած ատենս Անատոլուի շատ մը տեղերէն եւ Սուրիայէն անցայ։ Այս կերպով առիթ ունեցայ տեսնելու մեր երկրին այն տեղերը զորս չէի տեսած եւ Տաւրոսը անցնելով մեծ օգուտներ ձեռք բերի։ Սուրիայէն եւ Պաղեստինէն անցած ատենս Ֆրանս. եւ անգլիական կառավարութիւններէն մեծ ընդունելութիւն գտայ։

Այս ուղեւորութեանս միջոցին, դարձեալ Սուրիոյ Թագաւորութեան մասին կարգ մը զրոյցներու տարածուած ըլլալը կը լսեմ։ Ձեզի յայտնեմ այս մասին կարծիքս։ Ըստ իս, այս խնդիրը շատ կանուխ կը ծեծուի։ Որովհետեւ ամէն բանէ առաջ, պէտք կ'ըլլայ լուծել Սուրիացիներուն ուզած վարչաձեւին հետ Ազգաժողովի կողմէ Ֆրանսայի տրուած հոգատարութեան խնդիրը եւ սակայն այս խնդիրները դեռ չեն լուծուած այս պատճառաւ Սուրիոյ Թագաւորութեան խնդիրը ի վերջոյ ծեծուելիք հարց մըն է։ Նոյն իսկ հաւանական է որ Սուրիոյ մէջ հանրապետական վարչաձեւ հաստատուի։

— Բայց կ'ըսուի թէ ձեզի առաջարկ եղած է ընդունելու Սուրիոյ թագաւորութիւնը։

— Ոչ, ինծի այդ տեսակ առաջարկ չէ եղած։ Եգիպտոս գտնուած 23 տարիներուս մէջ՝ Սուրիոյ մէջ խիստ շատ անձեր ճանչցայ։ Այս տեսակէտով կը մաղթեմ որ Սուրիացիք բարօրութեան մէջ միան եւ կարենան ապահովել իրենց երկրին օգտակար կանոններ։

— Եթէ թագաւորութեան առաջարկ ըլլայ ձեզ, կ'ընդունի՞ք։

— Սուրիոյ թագաւորութիւնը շատ հեռաւոր խնդիր է։ Այս պատճառաւ չեմ ուզեր ինքզինքս առաջ նետել։ Ես 23 տարի Եգիպտոս ապրեցայ։ Այդ միջոցին շատ ռամկավար կեանք մը վարեցի։

Ապպաս Հիլմի փաշա այս խօսքերը թէ՛ կ'ըսէր եւ թէ կը խնդար։ Ցետոյ աւելցուց.

— Թագաւոր ըլլալը շատ փափաքելի բան մը չէ։ Ես Զուիցերիոյ մէջ ուսայ։ Եւրոպայի էն առողջ ռամկավարութիւնն ալ Զուիցերիոյ մէջն է։

— Միջոց մը կ'ըսուէր թէ Միջագետքի Թագաւոր Ֆէյսալ ալ Սուրիոյ թագաւոր պիտի ըլլայ։

— Այո, բայց ես ատկէ ալ լուր չունիմ։ Ես Միջագետքի Թագաւորին եւ արեւելեան Յորդանանի էմիրին հետ բարեկամ եմ։ Եգիպտոսի գործերս կարգի դնելէ վերջ իմ աշխարհիս մէջ մեկուսի կեանք մը կանցնեմ։ Կենցաղակերպս ալ շատ պարզ է։ Ասանկ ըլլալով հանդերձ ամէն մէկ շարժումիս մէջ մէկ իմաստ կուտան։ Մինչդեռ իրականութիւնը այս է։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առողջապահական Նախարարութիւնը պատրաստած է 1931 տարւոյ վերջին եռամսեային վերաբերեալ տեղեկագիր մը։

Համաձայն այն տեղեկագրի, այդ երեք ամսուան շրջանին մէջ 404 մահեր պատահած են որոնց 96 հատը յայտարարուած հիւանդութեանց հետեւանօք։ 970 հիւանդներ ընդունուած են Պետական Հիւանդանոցներուն մէջ, որոնց 130 հատը առողջացած։ 1129 հիւանդներ քննուած են Ասուր փողոցի պետական դարմանատան մէջ։ 820 աչքի եւ 916 մորթի հիւանդութիւններ ունեցողներ դարմանուած են։ 230 հատ ալ ծննդաբերութիւններ կատարուած են։

Պէյրութի Առողջապահական պաշտօնատունը 2550 հոգի պատուաստեր է թիֆօ հիւանդութեան դէմ, 240 հոգի ծաղկախտի դէմ։ Նահանգներուն մէջ 3350 հոգի պատուաստուած է թիֆօի դէմ։

Թրիփօլիի, Պէյթէտտինի, Սուրի եւ Սայտայի պետական հիւանդանոցներուն մէջ, 5520 հիւանդ քննուած են։

Պետական դարմանատան մէջ 394 հատ ատամնաբուժական զանազան գործողութիւններ կատարուած են։

Վերջին եռամսեայի մէջ, 181 հանրային կիներ ենթարկուած են բժշկական քննութեան եւ 7413 կիներ ալ քննուած են հանրատուներու յատուկ դարմանատան մէջ։

Նոյն շրջանին մէջ, 368 տուն եւ 5000 տունէ քննուած են։

ՋՐԻ ՄԵՏԱՔՍԻ ՀՈՒՆՏԵՐ

Լիբանանի կառավարութիւնը 20,000 ոսկի յատկացուցած է ձրի մետաքսի հունտեր ցրուելու համար գիւղացիութեան։

ՄՈՒՐԱՑԻԿԻ ՄԸ 2000 ՈՍԿԻՆ ԿԸ ԳՈՂՆԱՆ

Մէնէտ Հաննա անուն մուրացիկ կին մը, որ տասնեակ ի վեր Պէյրութի զանազան թաղերուն մէջ կը մուրար 200 Սուրիական ոսկի աւելցուցած էր եւ պահած անկողնին մէջ։

Երկու Հաւրանցիներ՝ Համէտ եւ Ահմէտ տեղեկութիւն առին որ Մէնէտ դրամ ունի եւ պահած է վերմակին մէջ, գիշեր մը գողցան վերմակը։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Երեսփոխանական Ժողովի նախագահ Շէյխ Ճիսր ցարդ անկողին կը մնայ։ Շաբաթ օր, Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Շարլ Տէպպաս այցելեց զայն։

Այս այցելութիւնը, որ երկրորդ անգամ ըլլալով կը կրկնուէր, Փոքր Սէրայի մէջ կարգ մը ըսի-ըսաւներու պատճառ եղաւ, որովհետեւ Շէյխ Ճիսրի հիւանդութիւնը հասարակ կրիբ մըն է։ Կը կարծուի որ Լիբանանի քաղաքական կացութեան մէջ նոր փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան։

«Էլ Ահրար» այս մասին կը գրէ.—

Բացառիկ նիստի շրջանը մօտեցած ըլլալով, կը կարծուի որ Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսրի եւ պ. Տէպպասի միջեւ խօսակցութիւններ տեղի ունեցան նոր փոփոխութեանց մասին։ Հանրապետութեան Նախագահի ընտրութեան շուրջ անշուշտ ունեցան մասնաւոր խօսակցութիւններ։ Որովհետեւ այլեւս ընտրութեան ժամանակը հասած է եւ հրապարակային պայքարը պիտի սկսի։

Ամէն պարագայի տակ Պրն. Տէպպասի եւ Շէյխ Ճիսրի տեսակցութիւնները արժանի են ուշադրութեան։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԵՒ «ԱՀՐԱՐ»

Երկու ամիս վերջ, 17 Մարտին տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի հանրապետութեան նախագահին ընտրութիւնը։ Նոր նախագահը 6 տարի պիտի մնայ իր պաշտօնին մէջ։

Բազմաթիւ թեկնածուներու անուններ սկսած են շրջան ընել այժմէն։ «Էլ Ահրար» յայտարարելէ վերջ թէ՝ դեռ ինք չէ ըսած իր վերջին խօսքը, հետաքրքիր հարցարան մը կը հրատարակէ իր կիրակի օրուան թիւին մէջ, որով կը հարցնէ իր ընթերցողներուն. «ո՞վ աւելի յարմար կը տեսնէք Լիբանանի հանրապետութեան նախագահի պաշտօնին համար»։ Հարցարանին մէջ նշանակուած են անունի եւ ստորագրութեան տեղերը։ Մինչեւ 15 Մարտ «Ահրար»ի խմբագրութիւնը պիտի ընդունի այս ուղղութեամբ տրուած պատասխանները։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏԷՐԵՐՈՒ ԴԷՄ ՊՈՅՔՕԹԱԺ

Վարձակալներու կոմիտէի անցեալ Դօ. օր երեկոյեան գումարուեցաւ Մէքր Ազիզ Հաքիմի գրասենեակին մէջ։ Մէքր Ազիզ Հաքիմ խօսք առնելով առաջին անգամ պարզեց վարձակալներու դրութիւնը եւ գանգատները։ Ժողովը խորհրդակցեցաւ վարձագիներու զեղչման խնդիրը։ Ժողովականներէն ոմանք պահանջած են 50 o|o զեղչ մը, ուրիշներ յայտներ են թէ պէտք է գոհանալ 30 o|o զեղչով մը։ Վերջ ի վերջոյ համաձայնութիւն գոյացած է ընդունելով 30 o|o զեղչ պահանջող ժողովականներու տեսակէտ, եւ անմիջապէս ձեռնարկուած է ընտրել պատուիրակութիւն մը որ պաշտօն պիտի ունենայ դիմումներ կատարել իրաւասու իշխանութեանց մօտ։ Ժողովականները առաջարկած են միաձայնութեամբ որ Մէքր Ազիզ Հաքիմ ընդունի սոյն պատուիրակութեան նախագահութիւնը։ Սակայն այս վերջինը մերժած է ընդունիլ այդ պաշտօնը առարկելով թէ ինքը բազմազբաղ անձ մըն է։

Պատուիրակութիւնը կազմուած է հետեւեալ անձերէ. պ.պ. Համէտ Ալքիմ, Մանսուրեան, Ժօզէֆ Նաում Սէմաան, Վասին Զախուր, Հրենյն Քարեճի, Խալիլ էլ Արնաուտ, Էմիլ Գասպիա, Ժօզէֆ Միսաուի եւ Ժան Ճէպրա, եւ պաշտօն տրուած է վարձակալներու պահանջներուն մասին տեղեկագիր մը պատրաստել եւ դիմումներ կատարել իշխանութեանց մօտ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ՇՈՒՐՋ

Մահմետական Երիտասարդութեան Միութիւնը գումարուելով Ճեմիլ պէյ Պէյհումի նախագահութեան տակ խորհրդակցութիւն կատարեր է մօտալուտ մարդահամարի խնդրոյն շուրջ։ Ժողովը համոզում գոյացուցած է թէ անհրաժեշտ է որ բոլոր մահմետականները մասնակցին մարդահամարի գործողութեանց։ Որոշուած է նաեւ վաղը Դօ. օրուան համար համագումար մը հրաւիրել որ բաղկացած պիտի ըլլայ եղեր բոլոր մահմետականներու կողմէ ղրկուելիք պատուիրակութիւններէն։

ԿԵՆԴԱՆԻՆԵ՛ՐՈՒ ԹԻՒԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Հաղորդուած վիճակագրութեան մը համաձայն, 7300 հատ ձի կը գտնուի Լիբանանի մէջ որուն 403 հատը յատկացուած է ձիարշաւներու, 2632 հատ ջորի, 2348 հատ էշ, 65690 հատ կով, 64534 հատ ոչխար, 320801 հատ այծ, 2477 խոզ եւ 2754 հատ ուղտ։

Հաւերու թիւը կը հասնի կէս միլիոն, աղաւնիներունը՝ 30000 եւ սագերունը 10000։

Լիբանանի մէջ գտնուող մեղուի խովաններու թիւն է 15132։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՅՈՅՆ ՕՐԹՕՏՕՔՍՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պաղեստինէն կը տեղեկագրուի թէ կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակած է, որով կը յայտնէ թէ Յոյն օրթոտոքսներու պատրիարքական փոխանորդը համաձայն 1875ի կայսերական կանոնագրի կառավարութեան ներկայացուցած ըլլալով թեկնածուներու ցանկ մը թափուր մնացած Պատրիարքական Աթոռին համար, Բարձր Գոմիսէրը իր հաւանութիւնը տուած է այդ ցուցակին եւ որոշած է որ այդ ցուցակէն դուրս ընտրուած ո՛չ մէկ պատրիարք չպիտի ճանչնայ։

Սոյն որոշման տեղեակ ըլլալուն պէս, Արաբական Օրթոտոքս Համագումարի Գործադիր Մարմինը տեղական մամլոյ մէջ հրատարակած է յայտարարութիւն մը որով կը բողոքէ Բարձր Գոմիսէրին որոշման դէմ եւ կանուանէ զայն հակօրինի։ Սոյն յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ Գործադիր Մարմինը Պետական Խորհուրդին պիտի դիմէ վերաքննութիւն պահանջելով այն որոշման դէմ նկատելով որ այդ որոշումը վարչական հանգամանք ունի։

ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

1932 տարեշրջանին մէջ ուխտագնացութեան երթալիք մահմետականներու փոխադրութեան գործը նուազուրդի դրուելէ վերջ յանձնուած է Խտիվիէի ընկերութեան։

Երթալու եւ վերադարձի գինը հաստատուած է 64 սուրիական ոսկի Սուէզի ջրանցքին տուրքն ալ մէջը ըլլալով։ Անցեալ տարի փոխադրագինը 71 ս. ո. էր։

Պ. Պ. ԲՈՒՔՕՆ ԵՒ ՎԻԹԻՒ ՊԱՏՒՈՅ ԼԷԳԷՈՆԻ ԱՍՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻՆ ԲԱՐՁՐԱՑԱՆ

Հավասի Գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ պ. Բուքօն եւ Ընդհ. Դատախազ պ. Վիթիւ Պատուոյ Լէգէոնի Ասպետութեան աստիճանին բարձրացած են։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՇԷՄԱԼԻԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ Դշ.օր, Պատժական խառն դատարանին առջեւ տեղի ունեցաւ համայնավար Շէմալիի դատավարութիւնը։

Պ. Շէմալի ամբաստանուած է ժելաթինով թռուցիկներ տպելով զանոնք ցրուելու յանցանքով։

Ընդհ. Դատախազը իր դատապարտութիւնը պահանջեց համաձայն Բ. Գոմիսէրութեան կողմէ մամլոյ մասին հրատարակուած որոշմնագրին 21րդ եւ 22րդ յօդուածներուն։

Պատասխանելով նախագահին կողմէ իրեն ուղղուած այն հարցումին թէ ի՞նչ պիտի պատասխանէ, պր. Շէմալի ըսաւ թէ «կը պահանջէ իր անպարտ արձակումը եւ ասիկա համաձայն վերոյիշեալ յօդուածներուն որոնց ընթերցումը պիտի հաստատէ թէ Ընդհ. Դատախազը մտացիր վիճակի մը մէջ կը գտնուէր եղեր իր ամբաստանագիրը խմբագրելու ատեն»։

Ասոր վրայ կարդացուեցաւ այդ յօդուածները։

Պ. Շէմալի յայտնեց թէ այդ յօդուածները չեն կրնար գործադրուիլ իր մասին որովհետեւ ինքը ոչ լրագրի ցրուիչ է եւ ոչ ալ լրագրավաճառ։

Ընդհ. Դատախազը յայտնած է թէ ինքը այլեւս չպիտի հետապնդէ ամբաստանեալը իբրեւ թռուցիկ գրող այլ կը պահանջէ անոր դատապարտութիւնը դատական պաշտօնեաներուն հանդէպ յարգանքի պարտականութենէն բերուած ըլլալու մեղապարտութեամբ։

Միջադէպը երկարաձգուելու չհանգամանելու համար, պր. նախագահը փութացած է փակել միջադէպը, եւ դատարանը որոշած է անպարտ արձակել Շէմալին։

ԶԻՆՈՒԱԾ ՄԱՐԴԻԿ ԿԸ ԽՈՒԺԱՆԴԵՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

Ռաս—էլ—Մէթնցի Միսաա Աւսաաս անուն գիւղեցիկ աղջիկ մը նշանակալ եղած էր ժամանակ մը ի վեր Ֆարէս Մասրուպ անուն երիտասարդի մը հետ։ Հակառակ որ աղջիկը զինքը չսիրեր եղեր, Ֆարէս իր հայրը Իպրահիմ ղրկած է աղջկան ծնողաց մօտ խնդրելու անոր ձեռքը։ Աղջիկը եւ իր ծնողքը մերժողական պատասխան տուած են Իպրահիմին որ բաժնուած է սպառնական խօսքերով։

Միսաա վախնալով որ իր գլխուն խաղ մը կը խաղան, գիշերները իր տունը չմնար եղեր կերթայ եղեր իր մեծ մօրը տունը քնանալու համար։

Անցեալ երեկոյեան Ֆարէս, իր հայրը եւ իր եղբայրները զինեալ յարձակում գործեր են խեղճ աղջկան բնակարանը, եւ մինչդեռ Ֆարէս կառեւանգէր խեղճ աղջիկը իր հայրը եւ իր եղբայրները կողոպտած են ինչ որ գտած են հոն։ Անոնք հին պայուսակի մը մէջ գտած են 37 օսմ. ոսկի եւ զայն վերցուցած։

Դէպքին մասին տեղեկութիւն տրուած ըլլալով կառավարութեան, ոստիկան — զինուորներ ձեռնարկած են հետապնդութեանց, սակայն չեն յաջողած, մինչեւ այժմ, գտնել ոճրին հեղինակները։

ՊՐ. ՀԱՄԲ. ՊԵՆՆԵՆԵԱՆ
ՕՐ. ՌՈՒԶԱ ՕՀԱՆԵԱՆ
Խօսնեցեալ
16 Յունուար, 1932 Պէյրութ

20000 ՈՍԿԻՆՈՑ ԳՈՒՐԱՆ ՄԸ ԿԸ ԳՈՂՑՈՒԻ

Սուլթանիէի մեծ մզկիթէն գողցուած է ձեռագիր Գուրան մը, որուն արժէքն է 20 հազար անգլիական ոսկի։

Այս գիրքը գրուած է 800 տարի առաջ։ Այժմ խիստ քննութիւններ կը կատարուին երեւան հանելու համար գողը։

ՑՈՒՐՏԻ ԱՒԵՐԸ ԱՆԱՊԱՏԻ ՄԷՋ

Այս տարի տիրող արտակարգ ցուրտին եւ չորութեան պատճառաւ Սուրիական անապատին մէջ գտնուող կենդանիներու 100էն 50ը մեռած է։ Հօտի տէրերը սկսած են առաջարկել գիւղացիներուն որ առնեն իրենց ունեցած կենդանիներուն բոլորը եւ գարնան ժամանակ վերադարձնեն միայն կէսը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԵՆԷ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՒՄԱՐՈՒԻՆ

Քաղաքիս գլխաւոր սեղանաւորները ժողով մը գումարեր են ուր քննած են տնտեսական տագնապին հետեւանօք առաջ եկած կացութիւնը։ Սոյն ժողովին մէջ, սեղանաւորները որոշեր են պայմանաժամ տալ իրենց պարտքը օրին վճարելու անկարողութեան մէջ գտնուող պատուաւոր վաճառականներուն եւ բողոքել միայն այն վաճառականները որոնց ուղղամտութիւնը կասկածի տակ կը գտնուի։

Պ. ՍՕԼՕՄԻԱԴ ԿԸ ՄԵՐԺԷ

Դամասկոսի մէջ կազմուած ուսանողներու պատուիրակութիւնը դիմում կատարած է պ. Սօլօմիադին, ունկնդրութիւն խնդրելով անկէ. սակայն մերժուած է։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ (L'Etoile du Foyer)

«Լ'Էթուալ տիւ Ֆուայէ»ի աւանդի պայմանագրութիւնը կը յարմարի մասնաւորապէս օժիտի կազմութեան նկատելով որ ստոյգ տոկոսներ կը բերէ առանց լինելու բարձր պրիմ վճարող ապահովագրութեան մէկ տեսակը։

Գուրճ, պանդոկ Սավոյա, Պէյրութ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
18 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1932

	Սուրի.
Օսմ. թղթադր.	448
Անգլիական »	437
Տօլար »	126
Թրքական »	58
Պանք Օթթոման	140
Իտալական Լիր 100	640
Զուիցեր. Ֆրանք 100	150
Անգլ. ոսկի	604
Ֆրանս. »	479
Օսման. ,,	547
Արծաթ մէճիտ	29
Դրէտի Ֆոնս. Ա. Քր.	498
,, Բ.	281
,, ,, Գ.	273

Սէֆէրեան եղբարք Բիւ Ֆօշ Թէլէֆօն 5-19

Նուիրատուութիւններ Մամրլթէյնին

Մամրլթէյնի Ազգ. բուժարանի Վարչութիւնը ստացած է հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

2 Դեկտ.	Պ. Պ. Ռուբէն Դանձապետեան	1 ոչխար մատաղցու.
»	Վահրամ Աղազարեան	1 ոչխար մատաղցու.
»	Միհրան Քէօսէեան	1 ոչխար մատաղցու.
4 Դեկտ.	Առաջնորդարանի միջոցաւ	1 Գառնուկ
22 Դեկտ.	Մր. Իսկի եղբայրութիւնը	10 վերմակ
8 Դեկտ.	Տօքթ. Յ. Ա. Նէնիզօղլեան	2 ծրար կտաւ.
22 Դեկտ.	Ն. և Պ. Մարտիրոսեան եղբայրք	1 ոչխար.
8 Դեկտ.	Գալփաղեան եղբարք.	5 շիշ ձիթ իւղ.
7 Դեկտ.	Տիկ. Արաքսի Իզմիրլեան	1 տուզինա շապիկ և մէկ տուզինա գուլպայ.
»	Իսկէնտէր Քէօրօղլեան	13 կտոր շապիկ և շապիկներ
»	Հաճի Աննա Աւետիսեան	2 եփուած հաւ 1 պնակ փիլաւ և 1 օխա մօզ.
»	Տիկ. Կիւլէնեա Ուզունեան	1ու կէս օխա մօզ.
»	Տիկ. Կիւլէնեա Ցակոբեան	3 լիտր Նարինջ.
»	Ազգային մը	12 օխա միս կովու.

Ի դիմաց Մամրլթէյնի Հիւանդանոցի Ազգ. բուժարանին
Նախագահ ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՐՕԵԱՆ

Մամրլթէյնի Ազգ. բուժարանի Նորակազմ Վարչութիւնս խորին շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նիւթական նուէրները, 931 Նոյմ. 25 էն սկսեալ մինչեւ Դեկտ. 31

			Ս. Ոսկի
Նոյմ.	25	Պ. Պ. Վաչագան Գրիգորեան	2.50
»	29	Մակար Թիւթիւնճեան	3.—
»	30	Միսաք Դուլայճեան (մուտքի գրամ)	11.—
Դեկտ.	2	Տիկ. Մուշեղ Սերոբեան	10.—
»	7	Սկիւտարի Կիրակնօրեայ գպրոցէն (Կ. Պոլիս)	2.95
»	7	Մարաշի Հայոց » » » (Թուրքիա)	11.13
»	11	Տէր և Տիկ. Ամիրալեան	5.—
»	11	Ն. Ս. Օ. Վեհափառ Սահակ Սրբազնգ. Կաթողիկոսէ	5.—
»	11	Պ. Գույումճեանէ Տիկ. Ս. Պաղտասարեանի հաշւոյն	50.—
»	11	» » Տիկ. Ս. Տէր Ցակոբեանի »	5.—
»	11	Նշան Զէյվէեանէ փոխան հեռագրի.	75
»	18	Paterson Missionէ ստացուած է նուէր	69.57.50
»	18	Պատ. Ղազարոսեան Մարսէյլ. (գոյքեր)	17.50
»	18	Բարեպաշտ Տիկ. մը Տիգրան Կիւլէսէրեանի միջոցաւ	1.00
»	18	Հայ Աւետ. Ազգ. ջանից ընկ. Ա. Նկեղեցի Պէյրութ	7.—
»	18	Յովհաննէս Տէքիճեանէ՝ Ս. Քէչեանի միջոցաւ	6.—
»	18	N. E. Rի հիւանդներուն համար զանձուած նպաստ	38.01
»	25	Զապէլ Գաբրիէլեանէ (Ամերիկա) նուէր	7.50
»	26	Արմենակ Սիրահեանէ ընդունուած »	50
»	28	Տիկ. Նուարդ Պուլասմեանէ » »	50
Դեկտ.	26	Փոքրիկն Վարդան Տէրմէլքոնեանէ	5.—
»	26	Պ. Պ. Գառնիկ Սարաֆեանէ	5.—
»	26	Ազգէհիրի Հայր. Միութենէ	10.—
»	26	Մկրտիչ Կապրաչէ	1.—
»	28	Ն. Ս. Օ. Վեհափառ Բարգէն Կաթողիկէ	7
»	28	Հ. Բ. Ը. Մ Եգիպ. Շրջնկ. Ցանձնաժողովի հիւանդանոցիս յատկացուցած նպաստը Սեպտ. Հոկտ. Նոյմ. ամիսներու	261.57
Դեկտ.	31	Գարեգին Սղրայրեանէ	4.—
»	31	Մկրտիչ Գարագաշեանէ	2.—
»	31	Հմայեակ Գրանեանէ	2.—
»	31	Սարգիս Խաչատուրեանէ (մատաղցու ոչխարի)	5.50
»	31	Հայկազուն Պօղոսեանէ (1 եգիպ)	4.36
»	31	Մելքոն Մելքոնեանէ	4.—
			565 37.50

Ի դիմաց Խնամակալութեան Մամրլթէյնի
Ազգ. Հիւանդանոցի Բուժարանի Նախագահ
ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՐՕԵԱՆ

ՖՈԹՕ ՀՐԱԶ

Անոնք որ կ'ուզեն վերջին նորաձեւութեանց համաձայն նուրբ եւ ճաշակաւոր լուսանկարներ ունենալ, առանց վարանումի թող դիմեն Մասրաթ փողոց, Նորակառոյց Խորհրդարանի ճիշդ դիմացի շէնքին երկրորդ յարկաբաժնի վրայ, նորբացուած ՖՈԹՕ—ՀՐԱԶ Աթէլիէն, որ ունի ելեքտրականութեան առանձին բաժին մը եւս, որով առանց նկատի ունենալու օդն ու ժամանակը՝ կարելի է գոհացում տալ ամէնանրբաճաշակներուն իսկ։

ԱՅՑԵԼԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԿԵԱՆՔԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐԸ ԵՒ ՅՈՒՇԵՐԸ

Մեր յաջորդ թիւով պիտի սկսինք հրատարակել **Ազգային Մեծ Հերոս ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ կեանքը, Պատերազմները եւ Յուշերը, գոհացում տալու համար բազմաթիւ ընթերցողներու փափաքներուն։**

Անոնք որ հետեւին մեր այս նոր թերթօնին, տարի մը վերջ պիտի ունենան 500 էջնոց հաստակազմ և թանկագին գիրք մը, 20էն աւելի գեղեցիկ նկարներով, որոնց բոլորն ալ կը ներկայացնեն մեր Հերոսները ու անոնց մղած կռիւները։ Նկարները պիտի տպագրուին առանձին և մաքուր թուղթերու վրայ և պիտի տրուին ընթերցողներուն յաւելուածաբար։

Հաւաքածոն լրիւ ունենալու համար իւրաքանչիւր ընթերցող պէտք է խնամքով պահէ «Ազդակ»ի թիւերը և պէտք է նկատի ունենայ որ անցած թիւերը միշտ կրկնակ գինով կը ծախուին։ Պէյրութի մէջ պակսած թիւերը ստանալու համար պէտք է դիմել Պ. Պարթեւ Անանեանի կամ խմբագրութեան։

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

25 Փետրուար 1922-ը կ'ողջունէ Գարնան զարթօնքը։ Անամպ երկինքի մը տակ գաղջ և բուրումնաւէտ սիւքեր կ'ալեծփին։ Մառերը կը բողբոջեն, մարգագետինները կը դալարին։ Թռչնիկները կը ճռուողեն մացառներուն մէջ։ Իսկ Սթրազպուրկի մէջ մայր եկեղեցւոյ զանգակները կը տարածեն իրենց ցնծութեան ղօղանջները։ Դուք կը ճանչնա՞ք անցնող սա թափօրին մէջ խոշոր գարշ երջանկութեամբ առլցուն աչքերով, կուրծքը շքանշաններով ասողազարդուած, այս հարիւրապետը, թեւը առած իր երիտասարդ կինը որ երբեմն կը բարձրացնէ երկար թարթիչներով աչքերը և կը ժպտի մեծին ու պզտիկին որ կը փութան տօնելու անոնց ամուսնութիւնը....։

Սիրուն Ժէնովէֆան, բոլորովին գունատ իր ըսպիտակ հագուստին մէջ ուր կը պլպլայ տարափոխիկ անտերու չքանչանը, տարիքով շատ պզտիկ կ'երեւայ հակառակ որ իր ամուսինէն, Ժան Տանոբէլէ, երկու տարի մեծ է։

Ժէնովէֆան է որ զտանք։

Վկայականը ստանալէն ու Սէն-Սիր զինուորական վարժարանը ընդունուելէն վերջ, Ժան Վէրտէօնի ճակատը ղրկուեցաւ, ուր շուտով աստիճանի բարձրացում ունեցաւ շնորհիւ իր խիզախ քաջութեան։ Անոր քաջագործութեանց և վէրքերուն պատմութիւնը շատ կրնար երկարել մեր այս հատորը։ Այս դիւցազներգութիւնները բոլոր հերոսներունն է։

Զինադադարը ստորագրուելուն՝ Ժան տասնհինգ օրուան արձակուրդով Նանթ եկաւ ընտանիքին մօտ։

Հոն ի՞նչ կ'ընէր պրն. Տանօբէլ, կինը ու զաւակ-

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ՄԻՋԵՒ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԵՑԱՒ

Էնկիւրի 10.— Թուրքիոյ և Միջագետքի առևտրական դաշնագիրը և յանցաւորներու յանձման պայմանագրութիւնը այսօր (երեկ) ժամը 2ուկէսին արտաքին գործավարութեան շէնքին մէջ ստորագրուեցան Միջագետքի վարչապետ Նուրի փաշայի և տնտեսական գործավար Մուստաֆա Շէրիֆ պէյի կողմէ:

Այսօր կէսօրին Քարբիս ճաշարանին մէջ Միջագետքի վարչապետին ի պատիւ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Այս հացկերոյթին ներկայ գտնուեցան արտաքին գործավարութեան և Միջագետքի դեսպանատան պաշտօնատարները։

Նուրի փաշա այս իրիկուն ժամը 6ուկէսին Պոլիս մեկնեցաւ։

Հիւր վարչապետին կայարանին մէջ ողջերթ մաղթեցին յանուն Հանր. Նախագահին աւագ քարտուղար Թէվֆիք պէյ, վարչապետ Ըսմէթ փաշա, ներքին և տնտեսական գործավարները, Խալքի ընդհ. քարտուղար Րէճէպ պէյ և ուրիշ անձնաւորութիւններ:

Նուրի փաշա կայարանին մէջ ոստիկանական ջոկատի մը կողմէ ողջունուեցաւ։ Վարչապետը վաղը (այսօր) Պոլիս պիտի հասնի և կարճ բնակութեէ մը վերջ պիտի մեկնի Թուրքիայէն։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ՑՈՅՑԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Բարիզ.— Յունվ. 13ի համայնավարական ցոյցի միջոցին ձերբակալուած 328 անձերու 127ը վար դրուելով մնացեալները ազատ արձակուեցան։ Վար դրուողներու մէջ կը գտնուին 113 օտարականներ որոնք Ֆրանսա մտած էին անկանոն կերպով և որոնցմէ շատերուն դէմ սահմանագլխէն դուրս վտարման որոշումներ տրուած էին արդէն։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱԿԱՆ ՎԷՃ

Թօքիօ.— Սովէթներու դեսպանը հաղորդած ըլլալով Պ. Խիրօթայի թէ Մոսկուան կը մտահոգուի Խարպինի ուղղութեամբ Ճարոնական յարձակողականի մասին, Պ. Խիրօթայ հաւաստիք տուաւ անոր թէ Ճարոնական զօրաբանակները Խարպինի ուղղութեամբ ոևէ յարձակողականի չպիտի ձեռնարկեն եթէ երբեք վտանգ չսպառնայ Ճարոնական շահերուն, և յայտնեց թէ ինքը կը բաղձայ բարեկամական յարաբերութիւններ մշակել Մոսկուայի հետ:

Նանքին.— Միացեալ Նահանգներու կողմէ տրուած բաց դրան քաղաքականութեան և Քէլօկի ուխտագրին յարգումին վերաբերեալ յիշատակագրի պատասխանը յանձնուեցաւ Նանքինի Ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պօմպէյ.— Քաղաքային անհնազանդութեան շարժումին վերսկսելէն 'ի վեր առաջին անգամ ըլլալով օտար ապրանքներ բռնագրաւուեցան։ Ազգային խորհուրդի կամաւորները մեծ քանակութեամբ կասեցէններ ու հիւսուածեղէններ հաւաքեցին և զանոնք փոխադրեցին հրապարակի մը վրայ ուր բռնագրաւուեցան «Պօյքօթեցէք օտար ապրանքները և այրեցէք զանոնք» աղաղակներով։

Քարաչի.— Հազարաւոր մարդիկ կազմակերպեցին մեծ ցոյց մը և փողոցները շրջեցան աղաղակելով «Կեցցէ յեղափոխութիւնը»։ Յետոյ, ժողով մը գումարուեցաւ ուր Ազգայնականները որոշեցին անհնազանդութիւն յայտնել այն չնչութեան վերաբերիչ օրէնքին դէմ։

Ոստիկաններ պաշարեցին ժողովի հաւաքատեղին և հրաման ըրին որ ցրուին։ Շատերը ընդդիմացած են ոստիկանութեան հրամանին և ոստիկանութիւնը ստիպուեր է ձեռնարկել շարժման ղեկավարներուն ձերբակալութեան և ույժ գործածել ըմբոստացողներու դէմ։ Ժողովուրդը համակերպիլ ձևացուց, սակայն ոստիկաններուն հեռանալէն ետք կրկին վերադարձան հաւաքատեղին և ազգային դրօշակը քաշեցին «Կեցցէ ազգային դրօշակը և անկցի Բրիտանական դրօշակը» աղաղակելով։

Ահմէտապատ.— Տիկին Կանտի ձերբակալուեցաւ։

VALDA

ՎԱԼՏԱ ՊԱՍԹԻԼ մը
բերան դրուիլը ԽՈՒՍԱՓՈՒՄՆ է
կոկորդի և ուղեղի հիւանդութեանց,
պարզ հարբուխի, ձայնի կարելուն,
պրոնշիթի, այլն,
ՎԱՐԱԿԵԱՆԱԿԱՆ ԹԵԹԵՒԱՑՈՒՄՆ է
զմուարաշնչութեան, շնչահեղձութեան, այլն,
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԴԱՐՄԱՆ է
կուրծքի հիւանդութեանց դէմ պայքարելու,
ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՑԱՆԿԱՆԱԼԻ.
ՈՒՇԻՐԷ՛Ք, ՊԱՀԱՆՋԵՑԷ՛Ք ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԷՆ
ՃՇՄԱՐԻՏ ՎԱԼՏԱ ՊԱՍՏԻԼՆԵՐԸ
որ տուփերու մէջ միայն կը ծախուին եւ
կը կրեն ՎԱԼՏԱ անունը

Ներկայացուցիչ ՍԱՒՏԱ ԵՂԲԱՐՔ Պէյրութ

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք
Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ
ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը:

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւնը, բոլոր՝ բարդութիւններով, եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեքենով: Իր աշակերտուհիներու կ'օժտէ Բարիզի աւարտական Académie Daydou վկայականով։

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները միշտ ամենատոկուն, ամենադիմացկուն, ամենաժամանակակից և ամենագեղեցիկներն են.
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝
ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՕՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԵԷՆԻՔՈՄՇՈՒԵԱՆ
(Նախկին բժիշկ ֆրանսական Պէյրութի Ամերիկ. հիւանդանոցի)

Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Ալէնպի փողոց (Նախկին Մաարաա). Լիբանանի Խորհրդարանի Նորակառոյց պալատի ճիշդ դիմաց, երկրորդ յարկ։
Ընդունելութեան ժամեր.—
Կէսօրէ առաջ ժամը 9—12, կէսօրէ վերջ 2—6:
ՉՔԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ:

ՏՕՔԹ. ՍՕԿՐԱՏ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Կընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէն, կէսօրէ առաջ 8—12 կէսօրէ վերջ 2-6
Հասցէ՝ Capucinներու եկեղեցիին կից Արդարութեան պալատին ետև։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ՎԷՐՎԷՐԵԱՆ
Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՅ հիւանդութիւններու բաժնին:
Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6
իր գիններին մէջ rue de Damas No. 15
Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի տոմսով:
Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատանը մէջ:

ՏՕՔԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ
Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱԳԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ մնայուն բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
ՆԱՀՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԻՐ ՔԼԻՆԻՔԻ ՄԷՋ
Ամէն օր (կէսօրէ առաջ 10—12
(կէսօրէ վերջ 1 — 3
ՆԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ վերջ աղքատ հիւանդներուն ձրի։

ՏՕՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Իր դարմանատունը հաստատած է, ՄԱՍԱՐԻՖ փողոց, Տօքթ. Սօղոմոնեանի (ատամնաբոյժ) դարմանատան կից.
Ընդունելութեան ժամեր
կէսօրէ առաջ ժամը 8—12
» վերջ » 2—6

Անմաքուր եւ առանց ծախսի մաքրեցէք
ՁԵՐ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐԸ

Ինչ հարկ այլեւս հագուստները մաքրել տալու համար ծախք ընելու երբ կայ հրաշալի նոր գիւտ մը
ԼԻՒՍԷՆ (LUCIN)
ՍՌԱՆՑ ԼՈՒԱԼՈՒ, ՊԱՐԶԱՊԷՍ ԽՈՋԱՆԱԿԵԼՈՎ
ԿԸ ՄԱՔՐԷ ԵՒ ՆՈՐ ԿԸ ԴԱՐՁՆԷ
բաճկոնակ, բուրդէ, ամէն տեսակ կերպաս, հագուստ եւ հիւսուածեղէն ինչպէս նաեւ գորգ, կարպետներ կերպասներ, ծածկոցներ, գլխարկներ, եւայլն, եւայլն, առանց կերպասին վնասելու։ ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԵՒ ՀԱՄՈԶՈՒԵՑԷՔ։
Տուփը կ'արժէ 25 ս. դհկ. միայն։
Մէկ տուփով կարելի է տասը հեղ մաքրել։
50 ս. դհկ. դրկողին 2 տուփ իր դեղին փոստի ծախքը մեր վրայ։ Վաճառորդներուն եւ մեծաքանակ գնողներուն մասնաւոր զեղչ։ Դիմել՝
Մ. ԿԱՍՊԱՐՃԻ Պօստա—Պէյրութ (B. P. 422) կամ ՅԱԿՈԲ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ, սեղանաւոր, Ֆօշ փողոց, Պէյրութ։

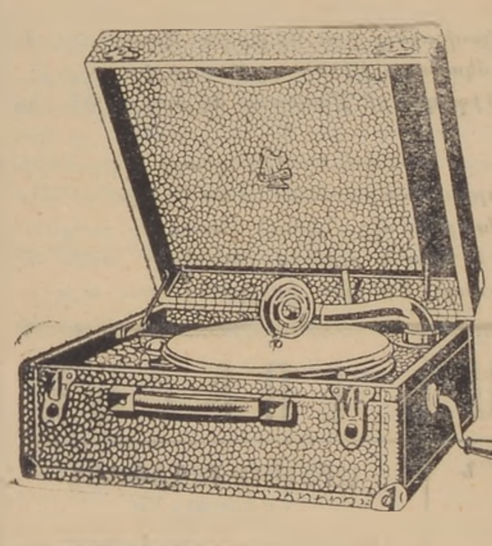

Տոկուն շինուածք
Վայելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Անոնք յատկանիշներն են
ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ԶԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ
ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

Պատրաստուած վերջին կատարելագործեալ դրութեամբ, Անգլ. ամենահին եւ ամենամեծ ընկերութեան կողմէ
APOLLO GRAMOPHONE Co. L[td]
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորձեցէք եւ ...
գիւտամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն.
Ընդհ. ներկայացուցիչներ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Եգիպտոսի.—
ՍԻՆԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
SINANIAN FRÈRES, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

ները։ Անոնք կը վարեն ընդարձակ կալուած մը զոր զօրավար Բամբրան տուած է իր թոռան և որուն արդիւնքը ամէն տարի կը բերէ կարևոր հասոյթ մը որ պիտի կազմէ օժիտը այդ հինգ գեղեցիկ ու աշխատասէր աղջիկներուն։

Այդ արձակուրդին միջոցին Ժան տեսաւ Մէնովլֆան որ համաձայն տուած խօսքին այցելութեան եկած էր Տանտրէյ ընտանիքին։

Երկու երիտասարդները հասնած էին իրարու և այս համակրանքը քիչ վերջ փոխուեցաւ աւելի խոր զգացումի՝ երբ Ժան, Սթրազպուրկի բանակը զրկուելով հանգիստ ունեցաւ Ֆրանսացի հին ընտանիքի մը, Տարթիւյներու, տունը ընդունուիլ։

Մէկ խօսքով՝ ամուսնութեան իր առաջարկը ընդունուեցաւ....

Զօրավարը շատ յուզուած է, կ'ընկերակցի երիտասարդ ամոլին և կը վերյիշէ այն խօսքերը զորոնք գինուորական քահանան արտասանեց պսակին օրհնութենէն քիչ առաջ։

....Ֆրանսացի քահանայի մը սրտին ո՛րքան քաղցր է վերատագուած Սթրազպուրկի մայր եկեղեցւոյն մէջ միացնել երկու այսքան ազնիւ սրտեր, երկու այսքան վեհ հոգիներ, երկու այսքան կեանքեր որ արդէն իսկ ծառայած են.... Այս երկուքէն ո՞րը միւսին աւելի արժանի է. Միջնաբերդին հերո՞ս տղան, ճակատին աննմա՞ն սպան, թէ՝ սիրուն հիւանդապահին որ իր մտքին տակ կը սքօղէր Նախորդ օրուան յոգնութիւնները, թշնամիին ճնշումներուն ցաւերը, եղբայրական լռութեանց անձկութիւնը.... Օրհնեա՛լ ըլլայ Աստուած, զաւակնե՛րս, իրարու առաջնորդած ըլլալով ձեզ, ձե՛զ որ հաւատքով ու Հայրենասիրութեամբ կը հաւասարիք իրարու։

Գոհութիւն մատուցէք Անոր և յանձնուեցէք Սէն-Միքէլ օրի Տիրամօր պաշտպանութեան, Անոր որ անցեալ տարի օրհնեց ձեր նշանտուքը և միշտ հետերնիդ պիտի ըլլայ....

— Այո՛, մրմնջեց ծեր պետը, Ան՝ որ պաշտպանեց Վէրտէօնը, Տանտրէյները և Ժանը՝ պիտի պահէ ու պահպանէ այս նոր ընտանիքը։

— Ի՞նչ կ'ըսէք, քեռի, հարցուց Ժան զօրավարին մօտենալով։

— Երջանիկ կ'երևաս, տղաս, ու ես երջանիկ եմ հետդ։

— Այո՛, պատասխանեց Ժան անսահման երջանկութիւն մը դէմքին վրայ, երջանիկ եմ, քեռի՛, մի՛շտ պիտի ըլլամ, պիտի ըլլանք, բայց անձնուէր կնոջս ձեռքը, որովհետև միասին պիտի աշխատինք վեհ նպատակի մը համար՝

ԱՍՏՈՒԱԾ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԹՐԳՄ. ՆՈՅԵՄԻ

ՎԵՐՋ

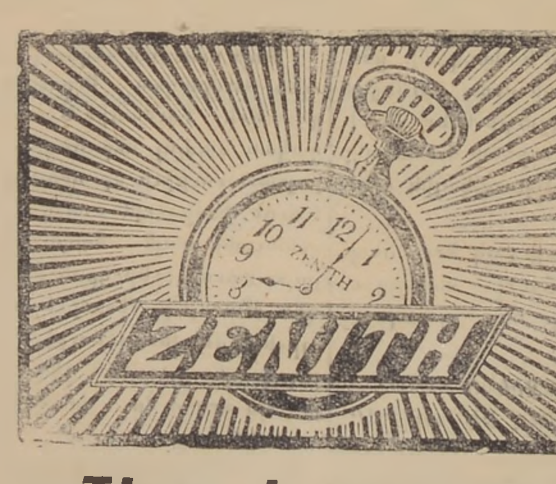

«Time is money»
Ժամանակը ոսկի է

ՁԷՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ ՇՆՈՐՀԻՒ ԻՐ ԱՄԵՆԱՃՇԳՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ
անզուգական յաջողութիւններուն ձեզի՛ դրամ կը՛ խնայեցնէ առանց դժուարութեան, քակտելիութիւն տալով խնայելու ձեր ռոպէներն անգամ:

Ունինք ժամացոյցներու ամբողջ շարք, ոսկի, արծաթ ու նիքել, կիներու եւ այրերու համար:

Կ'ԱՊԱՀՈՎՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԲՈԼՈՐ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՆԱՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՇԱՀԻՆ (Ֆօշ փողոց)
Վաճառատուն՝ Վէյկան փողոց, քաղաքապետարանի դռան կից:

Կեանքի աղուբեան դէմ!
այլեւս ոչ ներկայացում ոչ նուագ՝ անհանգիստ նուագը ձեր տան մէջ:
ՕՏԷՕՆ
Սկաւառակի եւ ֆօնօի յայտնի մարքան ձեզ այսօր կը մատուցէ քիչ դրամով ամէն գիշեր ընտիր նուագ լսելու հաճոյքը։
Գնեցէք ՕՏԷՕՆ ֆօնօ մը

որմէ անկասկած պիտի հմայուիք եւ շնորհիւ այս հռչակաւոր մարքայի սկաւառակներուն շարունակական ժամանման, կրնաք ամէն իրիկուն, Ձեր տուներուն մէջ վայելել ամենամեծ նուագահանդէսները եւ նուագները, իրենց վերջին ստեղծագործութիւններով:
Այլեւս ոչ ներկայացում եւ ոչ ալ նուագահանդէս. այդ բոլորը ունենալ ձեր տան մէջ միակ միջոցն կեանքի աղուբեան դէմ ինքնապաշտպանուելու: